

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології

Кафедра теорії і практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**ЗАСОБИ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ
ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
НА ФРАНЦУЗЬКУ
(НА МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЦИСТИКИ НА ТЕМУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ)**

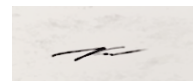
Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «магістр»
здобувачки другого рівня вищої освіти
2 року навчання
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька
ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад
з французької та англійської мов»
Вишневської Аліни Сергіївни

Науковий керівник:
професор, д. філол. н. **І.В. Смущинська**

Рецензент:
доцент, канд. філол. н. **С.Г. Саєнко**

«Допущено до захисту»
Протокол засідання кафедри
теорії і практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова
Протокол № 9 від 25.05.2023

Завідувач кафедри проф. Ірина СМУЩИНСЬКА

КИЇВ — 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВЛЕННЕВОГО ВПЛИВУ У ФОКУСІ СУЧАСНИХ КОМУНІКАТИВНИХ ТЕОРІЙ	7
1.1. Комунікативно-прагматичний підхід у лінгвістиці і перекладознавстві: основні теорії	7
1.2. Формування концепту війни в Україні в засобах масової комунікації та його прагмалінгвістичне вираження	10
1.3. Медійні тексти: їх жанри, функції, прагматичне навантаження в контексті війни в Україні	13
1.4. Прагматичний аспект діяльності перекладача в умовах війни в Україні	17
Висновки до Розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ	23
2.1. Основні стратегії висвітлення подій в Україні журналістами та перекладачами Укрінформу	23
2.2. Стратегія подання / викривлення правдивої інформації, її основні тактики, прийоми і засоби їх відтворення в перекладі	24
2.3. Стратегія створення позитивного іміджу України, її основні тактики, прийоми і засоби їх відтворення в перекладі	30
2.4. Стратегія формування образу ворога, її основні тактики, прийоми і засоби відтворення їх в перекладі	37
Висновки до Розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРИЙОМИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВПЛИВУ В МАС-МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ	47
3.1. Відтворення перекладацьких засобів впливу на лексичному рівні	47
3.2. Стилiстичні прийоми комунікативно-прагматичного впливу та способи їх перекладу	54
3.3. Синтаксичний рівень прийомів впливу та способи їх відтворення в	

перекладі	61
Висновки до Розділу 3	67
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74
Résumé	95

ВСТУП

З розвитком засобів масової інформації та методів ведення гібридної війни засоби впливу на реципієнта через різні комунікативні стратегії представляють особливий інтерес для дослідження в науковій площині, а також для їх ідентифікації в повсякденному житті. На жаль, гібридна – це не єдина війна, яка ведеться в Україні на сьогодні, проте вона не менш агресивна та жорстока. Тож зараз, як ніколи важливо тримати інформаційний фронт: аналізувати та спростовувати неправдиву інформацію, що підриває авторитет влади, розповсюджувати лише перевірені новини та підтримувати позитивний імідж нашої країни як на загальнонаціональному, так і на міжнародному рівнях.

У виконанні останнього, особлива роль належить українським журналістам, що, незважаючи на складні умови, працюють задля забезпечення свіжими та перевіреними новинами, і перекладачам, завдання яких полягає у швидкому та достовірному відтворенні цієї інформації для іноземного читача. Виконання цього завдання потребує особливих зусиль, адже, на відміну від нашого сусіда-агресора, українські ЗМІ та перекладачі не намагаються ввести в оману аудиторію, вдаючись до різного роду маніпулятивних стратегій, проте вони все ще мають на меті справити певний вплив *для формування громадської думки*, зокрема, на міжнародному рівні. Для цього вони, безумовно, вдаються до засобів мовленнєвого впливу, які нам належить виявити.

В сучасних реаліях діяльність перекладачів є надзвичайно важливою та необхідною, адже саме завдяки їхній роботі нам вдається підтримувати тісні політичні, дипломатичні, соціальні зв'язки з іноземними партнерами в нелегкий для України час. Незважаючи на довгий список засобів комунікативного впливу, які пропонують дослідники в галузі міжкультурної комунікації, сучасній теорії перекладу все ще бракує теоретичних і практичних напрацювань щодо *стратегій впливу в перекладацькій діяльності*, оскільки сам процес відтворення цих стратегій недостатньо досліджений.

Актуальність даної роботи полягає у нестачі теоретичних і практичних робіт, що описують засоби комунікативно-прагматичного впливу при перекладі з української на французьку мову і у необхідності їх розробки.

Об'єктом даної роботи є мовні засоби впливу, що сприяють формуванню громадської думки та їх відтворення при перекладі україномовних статей на французьку мову.

Предметом роботи є перекладацькі стратегії, тактики та прийоми при перекладі з української мови на французьку.

Матеріалом дослідження стали україномовні статті військово-політичної тематики зі сайту Укрінформ, опубліковані з лютого 2022 р. по квітень 2023 р., що демонструють застосування стратегій впливу, а також їх відтворення у перекладах французькою мовою. Загальний обсяг використаного матеріалу становить 100 сторінок друкованого тексту.

Мета даної роботи – виявлення та опис стратегій, тактик і прийомів мовленнєвого впливу при перекладі з української мови на французьку статей, що розкривають концепт війни в Україні.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких **завдань**:

- 1) Розглянути наукову літературу і сформуванати теоретико-методологічну базу дослідження;
- 2) Узагальнити розуміння комунікативно мовленнєвого впливу в науковій літературі, його стратегій, тактик і прийомів;
- 3) Визначити характеристики медійних текстів та їх особливості у період воєнного часу;
- 4) Охарактеризувати поняття концепту війни в Україні та його лінгвопрагматичне оформлення;
- 5) Розкрити специфіку роботи перекладачів в умовах війни;
- 6) Сформуванати корпус практичного матеріалу для дослідження з україномовних текстів та їх варіантів французькою мовою;
- 7) Проаналізувати авторський дослідницький корпус та виявити засоби комунікативно-прагматичного впливу в українських варіантах статей, а також

способи їх реалізації у французьких текстах.

Методи дослідження: метод текстуального, контекстуального аналізу; метод порівняльного аналізу, метод комунікативного аналізу; інтерпретаційний метод; перекладознавчий метод; концептуальний метод; лінгвостилістичний метод.

Теоретичне значення роботи полягає у вкладі результатів дослідження в розробку проблематики засобів комунікативно-прагматичного впливу при перекладі медійних текстів.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати даного дослідження можуть використовуватися у викладанні курсу з прагмалінгвістики, а також практичного курсу перекладу в напрямку з української на французьку мову, зокрема, медійного та суспільно-політичного перекладу.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, що складає 192 позиції.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ У ФОКУСІ СУЧАСНИХ КОМУНІКАТИВНИХ ТЕОРІЙ

1.1. Комунікативно-прагматичний підхід у лінгвістиці і перекладознавстві: основні теорії

Комунікація є життєво важливим аспектом людського існування. Це процес передачі та отримання інформації між двома або більше особами. Комунікація може мати різні форми, наприклад, вербальну чи невербальну, письмову чи усну, і навіть за допомогою мови тіла. Комунікативні теорії в лінгвістиці забезпечують основу для розуміння складної природи комунікації та його впливу на суспільство.

Коріння комунікативно-прагматичного підходу сягає початку двадцятого століття, коли вчені почали досліджувати роль мови в спілкуванні. Одним із піонерів комунікативних теорій був Р. Якобсон, який наголошував на важливості **контексту** для розуміння мови. За словами Р. Якобсона, кожен мовленнєвий акт передбачає контекст, фактичний чи ймовірний, а контекст завжди містить більше, ніж його словесні вербалізовані складові [55, с. 8]. Іншими словами, контекст відіграє вирішальну роль у розумінні мови та спілкування.

Вивчення контексту в комунікативних теоріях передбачає аналіз різних факторів, що впливають на спілкування, а також на використання мовних засобів вираження. Це може включати вивчення лінгвістичних особливостей конкретного висловлювання, таких як синтаксис, семантика та прагматика, а також немовних особливостей, таких як жести, міміка та мова тіла. Як зазначає мовознавець М. Халлідей, дослідження контексту складається з двох основних напрямів: дослідження соціального контексту та дослідження лінгвістичного контексту [52, с. 31]. Таким чином, лінгвістичний контекст стосується слів, фраз і речень, які формують певне висловлювання чи текст, тоді як соціальний

контекст відноситься до ширших соціокультурних та історичних факторів.

Щодо дослідження соціального контексту, варто наголосити на важливості **аналізу дискурсу**, що можна розглядати як спосіб аналізу використання мови з точки зору ширшого соціального контексту. Цей метод передбачає аналіз тексту, контексту та інтертекстуальності, щоб зрозуміти, як мова використовується для досягнення комунікативних цілей [49, с. 127].

Окрім дискурсу та контексту, одним із ключових аспектів у комунікативних теоріях є поняття **прагматики**. Як відомо, термін «прагматика» з'явився наприкінці 30-х років і був введений Ч. Моррісом, який виділив у знаків людської мови три аспекти: синтактику, що вивчає формальні відношення знаків один до одного, семантику – відношення знаків до їх об'єктів, і прагматику – відношення знаків до їхніх інтерпретаторів, тобто до мовців [60, с. 12].

У 60-х роках настав новий етап розвитку прагматики, по'язаний із теорією мовленнєвих актів (ТМА) Джона Остіна [41]. Її називають «прагматичним бумом», адже мова починає інтерпретуватися як засіб для досягнення комунікативних цілей в процесі міжособистісної взаємодії. Основною одиницею комунікації в теорії мовленнєвих актів є не саме речення, а **мовленнєва дія** (ствердження, прохання, питання, вибачення, привітання). Мовленнєвий акт передбачає три акта: **локутивний, ілокутивний та перлокутивний**. За словником термінів міжкультурної комунікації Ф. Бацевича [2, с. 123], локутивний акт встановлює зв'язок повідомлення з дійсністю, ілокутивний допомагає втілити певну інтенцію адресата, а перлокутивний демонструє результат впливу цієї ілокутивної інтенції. Виділені компоненти мовленнєвого акту дозволяють відповісти на запитання:

Що говорить мовець у момент висловлювання? (локуція), Що робить мовець, говорячи висловлювання? (ілокуція) Навіщо мовець це говорить, з якою метою? (перлокуція).

Таким чином, в теорії мовленнєвих актів вдається зробити свого роду «рентгенівський знімок» мовленнєвої дії, побачити її первинні компоненти і

зрозуміти їх функціональну сутність [26, с. 23].

Недарма прагматичний підхід у вивченні комунікативного (мовного) впливу вважається найбільш раціональним, адже основним матеріалом для досліджень в цій галузі є практичне мовлення, а слово «прагматичний» часто використовують як синонім до слова «комунікативний».

На сучасному етапі, дослідження комунікативних теорій часто проводиться на основі медіа, оскільки ЗМІ відіграють важливу роль у формуванні та впливі на наше соціальне, культурне та політичне життя. Таким чином, використання комунікативних теорій у медіа-дискурсі призвело до розробки нових методів дослідження та аналітичних інструментів, які дозволяють краще зрозуміти медіа-комунікацію.

Одним із методів є аналіз **фреймінгу**, що позначає спосіб, у який медіа представляють і контекстуалізують для громадськості певні події чи проблеми, формуючи те, як люди їх розуміють та інтерпретують [23, с. 174]. В такий спосіб ЗМІ мають змогу впливати на громадську думку, вибірково наголошуючи на певних аспектах проблеми та применшуючи або упускаючи інші. Це можна зробити за допомогою мовних і візуальних засобів та загального тону висвітлення.

Як зазначив дослідник Р. Ентман, фреймінг передбачає вибір і підкреслення деяких аспектів реальності таким чином, щоб сприяти певному визначенню проблеми, причинно-наслідковому тлумаченню, моральній оцінці та/або рекомендації щодо ставлення [45, с. 53]. Це означає, що засоби масової інформації мають можливість не лише визначати ряд питань, які висвітлюються, але й впливати на те, як громадськість сприймає та реагує на ці питання.

Ще одним із ключових напрямків дослідження комунікативних теорій і прагматики в ЗМІ є аналіз **імплікатур** і **пресупозицій**. Імплікатури – це приховані значення, які оратор передає у висловлюванні, тоді як пресупозиції – це припущення, які оратор робить щодо знань і переконань своєї аудиторії [59, с. 267].

Для кращого розуміння цих термінів, пропонуємо розглянути приклад заголовку із сайту Укрінформ: *роспрон вигадав “флешмоб” американських військових проти війни з росією [116]. - La propagande russe a inventé un flash mob de l'armée américaine contre la guerre avec la Russie [154].*

Пресупозиція: наявність пропаганди з боку Росії. Ця пресупозиція передбачає діяльність російської пропагандистської машини, яка активно поширює неправдиву інформацію.

Імплікатура: флешмоб не є справжнім.

Вживання слова «вигадувати» («*inventer*») означає, що флешмоб – це не реальна подія, а те, що було сфабриковано російською пропагандистською машиною.

У медійному дискурсі імплікатури та пресупозиції постійно використовуються для передачі повідомлень, від переконливих аргументів до різних форм впливу.

Отже, комунікативні теорії в лінгвістиці забезпечують комплексну основу для розуміння того, як мова використовується для створення та формування значення в соціальній взаємодії. Концепції дискурсу, контексту, прагматики, фреймінгу, імплікатури та пресупозиції є ключовими елементами структури цих теорій. Завдяки вивченню комунікативних теорій, ми можемо отримати глибше розуміння того, як використовувати мовні засоби для досягнення комунікативних цілей у різних контекстах, включаючи медійний дискурс.

1.2. Формування концепту війни в Україні в засобах масової комунікації та його прагмалінгвістичне вираження

Масова комунікація – це динамічна галузь, що розвивається, та продовжує кардинальним чином формувати наше суспільство. Як стверджує Д. Мак-Квейл, масова комунікація – це процес передачі повідомлень великій, анонімній та неоднорідній аудиторії за посередництвом засобів масової

інформації [19, с. 2]. Вплив масової комунікації на наше життя неможливо переоцінити, оскільки вона формує наше розуміння світу, наші переконання та поведінку.

Концепт війни в Україні формувався засобами масової комунікації протягом багатьох років, особливо після початку конфлікту в 2014 році. ЗМІ відіграли вирішальну роль у створенні та зміцненні різноманітних наративів про війну, її причини, учасників і наслідки.

Як зазначають П. Померанцев та М. Вайс, медіа висвітлення конфлікту в Україні характеризується терміном *«війна слів»*, коли різні медіа використовують мовні засоби для оформлення конфлікту власними термінами. Це призвело до **формування поляризованих наративів**, які відображають інтереси різних сторін та впливають на суспільне сприйняття та думку про конфлікт [61, с. 27].

Російські ЗМІ, наприклад, зображують війну як результат наступу з боку НАТО, поширення націоналістичних ідей в Україні та придушення російськомовного населення. Українські ЗМІ, натомість, змальовують війну як наслідок російського вторгнення, незаконної анексії територій. Західні ЗМІ акцентують увагу на геополітичних, економічних, гуманітарних і екологічних наслідках конфлікту та загрозі міжнародній безпеці. Ці наративи часто спрощуються чи перебільшуються, що призводить до створення спотвореної картини конфлікту та його причин [35, с. 205].

На думку багатьох дослідників, існує два основних фактори повномасштабного вторгнення Росії в Україну: **ідеологічний** та **історичний**. Як вважає історик С. Єкельчик, війна в Україні — це передусім європейський вибір країни, і це результат конфлікту двох різних політичних проєктів — українського та російського [70, с. 118]. Проросійська фракція, до якої входив колишній президент В. Янукович, прагнула підтримувати тісні зв'язки з Москвою та розглядала європейську інтеграцію України як загрозу інтересам Росії. Натомість проєвропейська фракція, до якої входила як і влада, обрана після Євромайдану, так і нинішня влада, прагнула тісніших зв'язків із Заходом

і розглядала дії Росії в Україні як порушення її суверенітету.

Чималу роль у війні зіграли й історичні чинники. Україна має довгу та складну історію відносин з Росією, включаючи століття російського, а згодом радянського панування. Проте українці є окремою нацією з окремою історією та культурою, а дії Росії сприймаються як спроба захоплення та насильницької асиміляції [34, с. 48].

Використання мовних засобів у висвітленні війни в Україні є важливим для формування громадської думки та створення емоційного резонансу. Наприклад, українські ЗМІ використовують термін *«повномасштабне вторгнення»*, що підкреслює агресивний характер дій Росії та представляє їх як пряму загрозу територіальній цілісності та суверенітету України. Подібним чином російські ЗМІ використовують термін *«військова спецоперація»*, що применшує масштаб участі Росії та зображує військову інтервенцію як необхідну відповідь на дії НАТО та переслідування російськомовного населення в Україні.

На сьогоднішній день, активно досліджуються прагмалінгвістичні аспекти медіа-висвітлення війни в Україні. Одне з таких досліджень провели Ю. Юркова та С. Квіт, проаналізувавши мову українських ЗМІ протягом першого року конфлікту. Дослідження показало, що мова, яку використовують українські ЗМІ, часто ідеологізована та використовується для посилення почуття національної ідентичності та патріотизму [40, с. 86].

Інше дослідження, проведене І. Боряк, Н. Звягіною та К. Семеновою, демонструє, що українські ЗМІ частіше використовують термін *«окупація»* для опису дій Росії, тоді як російські ЗМІ використовують термін *«антитерористична операція»*. Крім того, українські ЗМІ більш активно використовують терміни, що вказують на агресивний характер дій Росії, такі як *"інвазія"*, *"агресія"*, *"вторгнення"*, тоді як російські ЗМІ вдаються до пом'якшувальних термінів і подають викривлене бачення конфлікту [4, с. 52].

Також, останнє дослідження О. Світличної та О. Царенко показало, що українські ЗМІ використовують більш нейтральну та фактичну мову, тоді як

російські – більш емоційну та упереджену. Дослідниці стверджують, що ця різниця у використанні мови відображає різні стратегії пропаганди, до яких вдаються обидві сторони [30, с. 120].

Використання пропаганди в ЗМІ можна розглядати як свідому спробу вплинути на сприйняття та ставлення громадськості до війни в Україні. Зокрема, дослідниця К. Максимова проаналізувала лінгвістичні стратегії, використані в російських новинних статтях, і виявила, що російські ЗМІ використовують такі пропагандистські методи, як демонізація, вибіркоче подання фактів і емоційні заклики для просування проросійського наративу конфлікту [21, с. 72].

Ще одним засобом пропаганди є подання фейкової інформації. Відомо, що російські ЗМІ поширюють оманливу інформацію, щоб сформувати громадську думку та просувати свої політичні наративи. Зокрема, політолог М. Галеотті зазначив, що поширення дезінформації російськими ЗМІ є одним із аспектів концепції *«доктрини Герасимова»*, яка відноситься до стратегії гібридної війни Росії [48].

Термін *«гібридна війна»* набув значного розголосу в ЗМІ від початку війни в Україні. Концепція гібридної війни стосується типу конфлікту, який передбачає поєднання звичайної військової тактики з нетрадиційними методами, такими як інформаційна війна, кібератаки та пропаганда [18, с. 147]. Використання цього терміну допомогло сформувати наратив навколо війни в Україні, підкресливши нетрадиційний характер конфлікту та його залежність від засобів масової комунікації.

Підсумовуючи, концепт війни в Україні, як її зображують у ЗМІ, сформований складною взаємодією факторів, зокрема, пануванням поляризованих наративів, ідеологічними та історичними аспектами, пропагандою, використанням фейкової інформації, концепцією гібридної війни і т. ін. Розуміння цієї динаміки має вирішальне значення для критичного аналізу медіа-висвітлення війни в Україні та дослідження прагмалінгвістичних засобів її вираження.

1.3. Медійні тексти: їх жанри, функції, прагматичне навантаження в контексті війни в Україні

Медійний стиль займає особливе місце в системі функціональних стилів літературної мови, оскільки в багатьох випадках він повинен переробляти тексти, створені в рамках інших стилів. На відміну від художніх чи наукових текстів, медіатекст є більш розгалуженим, багаторівневим і становить цілу смислову систему. Медіатекст є не просто лінгвістичним продуктом і його неможливо ототожнювати з традиційним поняттям тексту. Основним завданням медіатексту є опрацювання та представлення соціально значущих фактів [38, с. 23]. Безумовно, представлення інформації в текстах є важливим завданням журналіста, але медіатекст передбачає також осмислення, оцінку фактів, і, отже, присутність автора в тексті. На думку О. Щепки, медіатекст «завжди є авторським», незалежно від того, наскільки явно суб'єкт висловлювання присутній в площині тексту. Читач отримує факти і їх інтерпретацію, навіть якщо вона буде виражатися просто у відборі інформації [39, с. 105]. Щодо жанрів медійного стилю, які найчастіше використовуються у висвітленні війни в Україні, В. Жугай виділив наступні: «блискавки»; термінові повідомлення; інформаційні замітки; репортажі; аналітичні статті; нариси; огляди преси; інтерв'ю [9, с. 248].

Матеріалом для аналізу в нашому дослідженні є **репортажі, аналітичні статті, інтерв'ю.**

Найважливіші функції медіатексту – **інформаційна і функція впливу** [14, с. 69]. Інформаційна функція текстів, що відносяться до цього стилю, полягає в тому, що автори таких текстів мають на меті інформувати якомога ширше коло читачів про події, що відбуваються в Україні.

Інформаційна функція медійного стилю обумовлює такі його стилетворчі риси, як: *точність, логічність, офіційність, стандартизованість* [10, с. 44].

Інформування громадян про стан речей в суспільно значущих сферах супроводжується здійсненням другої найважливішої функції цього стилю –

функції впливу. Вважається, що вона є основною функцією і саме на ній варто зосередитися більше, оскільки вона безпосередньо пов'язана з прагматичним потенціалом медіатексту.

Мета журналіста полягає не тільки в тому, щоб розповісти про стан речей в суспільстві, а й в тому, щоб переконати аудиторію в необхідності певного ставлення до викладених фактів і в необхідності певної поведінки. Цим і обумовлене яскраве емоційно-експресивне забарвлення медійного стилю. Отже, медійному стилю притаманні також *відкрита тенденційність, полемичність, емоційність* [10, с. 64].

На думку А. Капелюшного [13], медійний стиль в цілому підпорядковується одному конструктивному **принципу «експресії і стандартів»**. Залежно від жанру чи комунікативної функції повідомлення, на перше місце виступає то експресія, то стандарт. Якщо основною метою інформації, що повідомляється, є спонукання до певного ставлення, то на перший план висувається експресія. У текстах, що повинні бути максимально інформативними, переважають стандарти [13, с. 302].

В контексті війни в Україні, інформативні тексти все більше набувають ознак експресивності. Як зазначила Комісія з журналістської етики у своїх рекомендаціях, використання терміну *«рашизм»* стає звичним в експертних колах і його використання є прийнятним. На відміну від евфемізму *«орки»*, який комісія не рекомендує вживати. Загалом, якщо є необхідність зберегти юридичну точність термінів у інформативному тексті, то журналісти повинні використовувати нейтральну лексику, яка включає терміни, зазначені в українському законодавстві та міжнародному праві [28, с. 34].

Оскільки медіа військового часу прагнуть все ж таки зберегти стандартизованість мови, то прагматично обумовлена експресивна функція може реалізовуватися через імпліцитну оцінність мови, тобто надання позитивної чи негативної оцінки за допомогою лексем, що є на перший погляд нейтральними. Наприклад, терміни *«терористичний акт»*, *«вибух»*, *«постраждали»*, *«жертви»*, з одного боку, мають стилістично нейтральний

характер, оскільки передають факти без емоційного забарвлення, а з іншого боку, через свою семантику, можуть мати негативну конотацію [11, с. 96].

На думку дослідників медіадискурсу, важливими характеристиками медіатексту є **прагматична спрямованість і комунікативна інтенція**. Наприклад, Т. ван Дейк зазначає, що медіатексти за своєю суттю прагматичні, тобто вони розроблені з метою передачі інформації, переконання чи впливу на громадську думку. Прагматична спрямованість медіатексту проявляється в лексичному виборі, аргументаційній структурі і використанні риторичних фігур [67, с. 253].

В свою чергу, Н. Ферклаф підкреслив, що медійні тексти часто мають прихований комунікативний намір і медіа, залежно від своєї політичної спрямованості, або підтримують існуючу ідеологічну позицію, або кидають виклик статусу-кво [47, с. 40].

Задля реалізації прагматичної спрямованості та комунікативної інтенції, автор медіатексту повинен ретельно добирати засоби і способи мовного вираження на всіх рівнях. Таким чином, при дослідженні прагматичного навантаження медіатексту важливо звернутися до аналізу змістової сторони окремих мовних одиниць.

Для аналізу медіатексту цікавими є два поняття: прагматичний заряд та прагматичний потенціал мовної одиниці. Терміном **«прагматичний заряд мовної одиниці»** позначається наявність у її значенні прагматичного компонента, обумовленого або самою мовною системою (що існує у значенні мовної одиниці спочатку, ще до її включення в текст), або контекстом (що виникає лише у певному тексті за певних умов). Вивчення прагматичного заряду лексичної одиниці спирається на дані тлумачних словників і на аналіз можливих контекстуальних змін словникових значень. Деякі слова набувають прагматичний заряд безпосередньо в самому тексті (поза текстом вони нейтральні), інші – прагматично заряджені самі по собі [57, с. 3904].

При вивченні прагматичних властивостей медіатексту важливим також є й інший показник – **прагматичний потенціал**. Під прагматичним

потенціалом лінгвісти розуміють контекстуально та соціально зумовлену можливість того, що мовна одиниця реалізує в певному тексті свій прагматичний заряд. Таким потенціалом володіють слова, що є втіленням лінгвокультурних та соціальних концептів, що мають позачасовий характер або актуальні саме за певних соціальних обставин [57, с. 3905]. Використання таких одиниць, як: *свобода, рівність, мир*

або війна, терор і т.ін. загострює соціальне значення медіатексту та посилює його комунікативний потенціал. Отже, медійний текст є особливою багаторівневою системою сучасного медіа-дискурсу, що об'єднує в собі низку жанрів та володіє багатьма характеристиками залежно від його функції. Інформаційна та функція впливу вважаються основними в медіатексті та повністю реалізуються в контексті військової тематики. Ці дві функції, з одного боку, є абсолютними антиподами, адже основною характеристикою однієї є стандартизованість, іншої – експресивність. З іншого боку, вони тісно переплітаються між собою, виконуючи основне завдання медіатексту військового часу – опрацювання та представлення військово-політичних подій в Україні. Задля найбільш ефективного представлення цих фактів, журналіст має враховувати прагматичну спрямованість і комунікативну інтенцію медіатексту, а також зважати на прагматичний заряд та прагматичний потенціал лексичних одиниць.

1.4. Прагматичний аспект діяльності перекладача в умовах війни в Україні

У широкому сенсі під терміном «переклад» можна розуміти будь-яку інтерпретацію тексту на вихідній мові з наступним відтворенням еквівалентного тексту іншою мовою. Переклад представляє собою процес передачі змісту мовного фрагмента (речення, абзацу, тексту) з однієї мови на іншу. Головна вимога до перекладу – адекватність, тобто точна передача форми і змісту оригіналу рівноцінними засобами [8, с. 288]. Цей процес містить в собі

безліч аспектів, які необхідно враховувати в ході проведення перекладацьких трансформацій.

Перш за все, прагматичний аспект роботи перекладача охоплює врахування контекстуальних і комунікативних факторів у процесі перекладу. Перекладачі повинні не лише передавати лексичні та граматичні компоненти тексту, але також враховувати прагматичні наслідки та вплив, які вихідний текст має на цільову аудиторію. Прагматика відіграє життєво важливу роль у забезпеченні того, щоб текст перекладу відповідав контексту та ефективно передавав запланований зміст [1, с. 34].

Одним з ключових аспектів роботи перекладача є адаптація прагматичних особливостей і норм мови оригіналу до мови перекладу. Оскільки переклад передбачає додання мовних і культурних бар'єрів, перекладач повинен орієнтуватися у відмінностях, які існують між мовами [6, с. 134]. Це включає розуміння норм ввічливості, культурних реалій, реєстрів мовлення та відповідного використання прагматичних маркерів і дискурсивних часток.

Як вважає Дж. Хаус, прагматичний аспект перекладу передбачає **досягнення функціональної еквівалентності** цільовою мовою, гарантуючи, що перекладений текст виконує ту саму комунікативну функцію, що й вихідний текст. Дж. Хаус також підкреслює, що досягнення прагматичної еквівалентності передбачає врахування очікувань цільової аудиторії, а також культурної складової та комунікативних цілей [54, с. 53].

Незважаючи на той факт, що перекладач у своїй діяльності зобов'язаний відтворити думку вихідного тексту на іншій мові з мінімальною кількістю спотворень закладеного в нього сенсу, він, як і будь-який інший реципієнт, проходить всі етапи сприйняття прочитаного матеріалу. Тим не менш, це не повинно перешкоджати нейтральному і неупередженому сприйняттю тексту перекладачем, оскільки він виконує функцію так званого "мовного посередника" в міжкультурній комунікації. Таким чином, одним з основних аспектів діяльності перекладача є **«прагматична неупередженість»** [15, с.

103].

Крім того, релевантно-теоретичний підхід, запропонований Д. Спербером і Д. Вілсоном [66], пропонує розглянути поняття **«прагматичного вибору»** перекладача. Відповідно до теорії релевантності, комунікація ґрунтується на принципі когнітивної ефективності, і мовці прагнуть забезпечити оптимальну релевантність у своїх висловлюваннях, відділяючи актуальне від другорядного. Перекладачі, в свою чергу, повинні прагнути до того, щоб їхні переклади зберігали оптимальну релевантність цільовою мовою, враховуючи когнітивні ефекти та імплікатури, які передає вихідне повідомлення [66, с. 131].

В цьому контексті, важливо звернути увагу на встановлення перекладачем **домінантної функції** та **комунікативної спрямованості** вихідного повідомлення. Ці два аспекти автор тексту враховує в момент його створення [32, с. 96]. Наприклад, тексти військово-політичного характеру, які ми розглядаємо в нашій роботі, мають на меті впливати на публіку.

Задля ефективного втілення функції впливу, перекладач медіа має володіти не лише перекладацькими навиками, але й журналістськими, адже сучасні новинні тексти, як зазначає О. Максименко, є таким собі видом **«квазіперекладу»**, де кожна мовна редакція може створювати власний текст [20, с. 30].

У своїх працях німецький лінгвіст і теоретик перекладу А. Нойберт наголошує на тому, що прагматичні аспекти тексту залежать від його типу [22, с. 190]. Тексти зовнішньополітико-ідеологічного характеру, до яких частково відноситься й наш матеріал, спеціально складаються таким чином, щоб мати певний вплив на зовнішню публіку, тобто громадян інших країн. Тому, врахування прагматичних аспектів при перекладі подібних текстів є обов'язковим для досягнення бажаного ефекту.

Безумовно, перекладачі часто стикаються з **прагматичними викликами** під час своєї діяльності. У своїй книзі «In other words: A coursebook on translation» [42] М. Бейкер обговорює важливість культурної та прагматичної

еквівалентності в перекладі та виділяє труднощі, які постають перед перекладачами. Вона підкреслює необхідність для перекладачів бути чутливими до соціолінгвістичних і прагматичних аспектів вихідного тексту та використовувати засоби і прийоми, які дозволяють цілком відтворити заплановані прагматичні ефекти в цільовій мові.

Мова йде про **прагматичну адаптацію** тексту. Як зазначає А. Нойберт, під вдало застосованою прагматичною адаптацією розуміється передача змісту оригіналу таким чином, щоб реципієнт перекладу зрозумів зміст цього тексту так, як реципієнт оригіналу розуміє вихідне повідомлення [22, с. 186].

Необхідно також зазначити, що не завжди можливо досягти бажаного ефекту. За словами О. Чередниченка та Я. Коваля, навіть прагматична адаптація початкової інформації навряд чи усуне всі національні, етнографічні, культурні та інші відмінності, які відокремлюють одну мовну спільноту від іншої [37, с. 26].

В умовах війни в Україні, завдання перекладачів, що полягає у адекватному відтворенні тексту, ускладнюється, зважаючи на делікатний характер контенту, терміновість передачі інформації та постійну загрозу пропаганди, фейків і маніпуляцій з боку ворога.

Зокрема, Д. Катан висловлює свої погляди на переклад у зонах військово-політичного напруження. Він виділяє проблему етичних дилем, з якими стикаються перекладачі. Дослідник також наголошує на важливості збереження неупередженості, прагнення до точності та усвідомлення потенційних маніпуляцій [56, с. 116].

Отже, прагматичний аспект діяльності перекладача в контексті війни в Україні має надзвичайно важливе значення для того, щоб текст перекладу ефективно передавав запланований зміст і зберігав прагматичний ефект вихідного тексту. Беручи до уваги культурні та комунікативні норми цільової мови, перекладачі повинні орієнтуватися в нюансах прагматично орієнтованого перекладу та створювати тексти цільовою мовою, які є як лінгвістично точними, так і відповідають контексту.

Висновки до Розділу 1

1. Комунікативно-прагматичний підхід вивчає, як мова використовується для передачі значення поза його буквальним тлумаченням. Це включає аналіз дискурсу, який вивчає мову в ширших масштабах, включаючи соціальні та культурні контексти. Поняття контексту, лінгвістичного чи соціального, також відіграє вирішальну роль у вивченні того, як різні фактори можуть впливати на вибір мовних засобів. Прагматика також відіграє важливу роль у комунікативних теоріях, оскільки вона вивчає, як значення інтерпретується та передається в різних контекстах. Фреймінг є ще одним ключовим поняттям у комунікативних теоріях, оскільки він розглядає, як медіа можуть оформлювати події таким чином, щоб впливати на сприйняття громадськості. Вивчення імплікатур і пресупозицій також може дати розуміння того, як мова може використовуватися для передачі прихованих або неявних значень.

2. Формування концепту війни в Україні в ЗМІ відображає домінування поляризованих наративів, зокрема, в українських ЗМІ – використання термінів, що вказують на агресивний характер дій Росії, тоді як в російських ЗМІ – вживання пом'якшувальних термінів. Також, інше дослідження демонструє використання українськими ЗМІ більш фактичної та нейтральної мови, а російськими – більш упередженої та емоційної. Загалом, концепт війни в Україні сформувався під впливом ідеологічних та історичних факторів. Маніпулятивні технології російських ЗМІ часто передбачають використання пропагандистських прийомів, зокрема поширення фейкової інформації. Крім того, важливою ознакою концепту війни в Україні є поняття гібридної війни, яка характеризується поєднанням звичайних і нетрадиційних тактик.

3. Медійні тексти в контексті війни в Україні виконують як інформаційну, так і впливову функції. Інформативні тексти набувають все більше ознак експресивності, послуговуючись, в першу чергу, засобами імпліцитної оцінності мови (використання нейтральних термінів «жертви», «вибух» і т.ін. для вираження негативної оцінки). Серед основних жанрів – репортажі,

аналітичні статті, інтерв'ю. Медіатексти характеризуються прагматичною спрямованістю та комунікативними намірами, спрямованими на формування громадської думки. Також, прагматика медіатекстів відображається у прагматичному заряді лексичних одиниць та їх прагматичному потенціалі, що сприяє загостренню соціального значення медіатексту та його комунікативної ефективності.

4. Прагматичний аспект діяльності перекладача в умовах війни в Україні передбачає зіткнення з низкою викликів. Першочергове завдання перекладача полягає в досягненні функціональної еквівалентності при збереженні прагматичної неупередженості. Перекладачеві необхідно зробити прагматичний вибір на користь забезпечення оптимальної релевантності (доречності) у перекладі. Також, важливим етапом є встановлення домінантної функції та комунікативної спрямованості тексту перекладу. У випадку з текстами на військово-політичну тематику – це вплив на аудиторію, зокрема іноземну. В контексті сучасного медіаперекладу, мова часто йде про «квазіпереклад», що вимагає від перекладача володіння журналістськими навиками. Труднощі у прагматичній адаптації можуть виникати через етичні моменти діяльності перекладача, а також через делікатність військового контексту, що вимагає від перекладача орієнтуватися в культурних, ідеологічних і політичних нюансах. Прагматична адаптація має вирішальне значення для забезпечення ефективної комунікації між різними мовними спільнотами в умовах триваючого конфлікту.

РОЗДІЛ 2.

СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАТИВНО ПРАГМАТИЧНОГО ВПЛИВУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

2.1. Основні стратегії висвітлення подій в Україні журналістами та перекладачами Укрінформу

Поняття *«стратегія»* активно використовують у різних науках: економічна теорія (стратегія розвитку підприємства), психологія (стратегія поведінки), маркетинг (стратегія просування), менеджмент (стратегія управління). За визначенням С. Фаєрха і Дж. Каспера, що вважається найбільш розповсюдженим та широковживаним, поняття *«комунікативна (мовна) стратегія»* у лінгвістиці означає свідоме планування задля розв'язання комунікативної задачі, реалізація певної комунікативної цілі [46, с. 27]. В даному дослідженні ми розглядаємо основні стратегії комунікативного впливу в україномовній пресі, якими користуються журналісти інформаційного агентства Укрінформ, а також їх відтворення в текстах французькою мовою. За основу ми взяли класифікацію стратегій В. Посмітної [24, 25], розроблену спеціально для медійного дискурсу.

Основний принцип виділення кожної зі стратегій полягає безпосередньо в її цілі, яка визначає вплив на сприйняття інформації реципієнтом. Під визначенням цілі комунікації ми розуміємо, з одного боку, формування в свідомості читача позитивного чи негативного образу певного об'єкта, події чи особистості, з іншого — привернення уваги масової аудиторії до цих об'єктів, подій чи людей.

Варто зазначити, що постановка цілі та вибір потрібної стратегії ще не визначають шлях до її реалізації, адже ту саму ціль можна досягти по-різному, якщо вибрати оптимальний спосіб. Таким чином, важливою складовою є планування, під час якого виділяються конкретні завдання. Вирішення цих завдань на певних етапах реалізації комунікативної стратегії сприяє

досягненню стратегічної цілі [44, с. 48].

Таким чином, в процесі аналізу вибраного матеріалу було виділено наступні стратегії і тактики:

1. Стратегія подання / викривлення правдивої інформації;

- тактика хронологізації;

- тактика локалізації;

- тактика специфікації.

2. Стратегія створення позитивного іміджу України ; - тактика самопрезентації;

- тактика самозахисту;

- тактика протидії негативним наративам. 3. Стратегія формування

образу ворога

- тактика «навішування ярликів»;

- тактика на зниження;

- тактика використання прецедентності;

- тактика дистанціювання читача від ворога з опорою на базову категорію *свій / чужий*.

Виділені стратегії лише представляють ціль адресата і не можуть бути реалізовані без застосування комунікативних тактик. На нашу думку, комунікативні тактики варто розглядати як допоміжний інструмент реалізації стратегії. Саме завдяки тактиці можна встановити вектор втілення стратегії. В свою чергу, кожна тактика має бути вербалізована завдяки мовним прийомам і засобам. Крім цього, в ході дослідження ми виявили, що стратегії, тактики та прийоми впливу часто взаємодіють в медіатекстах, що створює **ефект синергії**.

В даному дослідженні ми проаналізували статті українських ЗМІ, взятих із сайту інформаційного агенства Укрінформ в період з лютого 2022 року, тобто з початку повномасштабного вторгнення, по квітень 2023 року, а також порівняли їх з перекладеними версіями французькою мовою. Основою для текстуального та контекстуального аналізу став матеріал на військово-політичну тематику. Головним критерієм для відбору матеріалу стала

потенційна можливість застосування засобів мовленнєвого впливу в україномовних статтях та їх версіях французькою мовою, зважаючи на становище України в умовах війни та її зовнішню політику, що спрямована на переконання іноземних партнерів у співпраці задля перемоги. Таким чином, ймовірність зустріти зазначені стратегії і тактики у вибраних текстах є досить високою.

2.2. Стратегія подання / викривлення правдивої інформації, її основні тактики, прийоми і засоби їх відтворення в перекладі

Стратегія подання правдивої інформації в медіа може бути використана як ефективний засіб впливу на аудиторію. Ця стратегія базується на ідеї, що люди мають бажання отримувати правдиву та достовірну інформацію про події в світі.

Подання правдивої інформації може забезпечити медіа високим рівнем довіри та поваги серед своєї аудиторії, що, в результаті, може стати ключовим моментом у здійсненні ефективного впливу на громадську думку та розуміння подій [62, с. 72].

Таким чином, щоб використовувати цю стратегію ефективно, медіа повинні зосередитися на зборі та поданні перевіреної інформації. Вони повинні бути об'єктивними у своєму підході та дотримуватися етичних принципів журналістики.

Однак, слід пам'ятати, що вплив на аудиторію залежить не тільки від того, яку інформацію подає медіа, але й від того, як вона подається. Важливий внесок у вивчення цього питання зробив відомий засновник теорії імплікатур Г.Грайс, що виділив принцип комунікативного співробітництва, як спосіб подання інформації [50, с. 45]. Цей принцип, в свою чергу, базується на чотирьох максимах:

1) кількості: надавати потрібну кількість інформації, бути настільки інформативними, наскільки це потрібно, не більше;

- 2) якості: намагатися зробити своє повідомлення якомога правдивішим;
- 3) релевантності: надавати актуальну інформацію, не відхилятися від заданої теми;
- 4) способу вираження: уникати неясності висловлювань, говорити коротко та впорядковано [50, с. 46].

На думку Г.Грайса, при дотриманні цих максимум можна досягнути успішності в комунікації. Ми вважаємо, що ця теорія може становити міцне підґрунтя для розробки та втілення стратегії подання правдивої інформації у медіа, що прагнуть побудувати довірливі стосунки з аудиторією.

Зважаючи на максими Г.Грайса та загальні характеристики стратегії, такі як: точність, неупередженість, об'єктивність, ми виділили наступні тактики подання правдивої інформації, що є найбільш частотними та ефективними у досліджуваному матеріалі, а також відповідають принципу комунікативного співробітництва.

Перш за все, варто звернути увагу на **тактику хронологізації**, що може бути корисною в умовах війни для формування сприйняття та розуміння конфлікту. Хронологія є важливим інструментом для відображення перебігу війни. Загалом, ця тактика передбачає подання подій у порядку, що формує певний наратив чи перспективу навколо конфлікту. Це передбачає підкреслення одних подій та применшення інших, а також представлення хронологічної послідовності. Тактика хронологізації допомагає при висвітленні впливу конфлікту на цивільних осіб. Представляючи хронологічну послідовність подій, яка підкреслює людську ціну конфлікту, країна може створити відчуття терміновості та співпереживання. Розглянемо декілька прикладів:

16 березня минулого року російські військові скинули авіабомбу на драмтеатр у центрі Маріуполя, де ховалися сотні українських мирних жителів. У результаті цього удару загинули щонайменше 600 мирних жителів [115]. - Il y a un an, le 16 mars 2022, l'armée russe a largué une bombe aérienne sur le théâtre dramatique du centre-ville de Marioupol où des centaines de civils

ukrainiens s'étaient réfugiés. Au moins 600 civils ont été tués dans cette frappe [144].

У даному прикладі підкреслено тривалість військових дій виразом «минулого року» - «il y a un an». Також, для ще більшого привернення уваги до жертв серед цивільних, у перекладі відносно нейтральне дієслово «загинути» відтворено більш експресивним дієсловом «tuer» у безособовій формі.

24 лютого ми чули вибухи. Як потім зрозуміли, це був наступ зі сторони Новоазовська. А 25 лютого вранці я почула вибухи вже неподалік нашого будинку, приблизно за 2-3 вулиці [78]. - Le 24 février, nous avons entendu des explosions. Il s'est avéré qu'il s'agissait d'une offensive de Novoazovsk. Et tôt le matin du 25 février, j'ai entendu des explosions près de notre maison, à environ deux ou trois rues de là [142].

У наведеному прикладі чітко окреслена хронологія подій, що певним чином зближує оповідача з читачем та викликає у другого емоції співчуття.

Тактика локалізації також використовується у ЗМІ під час війни, щоб контролювати наратив і зосереджувати увагу на конкретних географічних областях. В даному контексті під локалізацією ми розуміємо практику концентрації медіа-висвітлення на певному місці та події з метою формування громадської думки та сприйняття конфлікту. Наприклад:

Російські загарбники вранці 14 березня вдарили ракетою по центру Краматорська, у результаті загинула одна людина, поранено щонайменше троє цивільних [77]. - Dans la matinée du 14 mars, les envahisseurs russes ont tiré un missile sur le centre de Kramatorsk, région de Donetsk, faisant au moins un mort et trois blessés parmi les civils [131].

Перш за все, варто відзначити використання прецизійної інформації: назва міста, дата, кількість загиблих, поранених. Також, одразу видно модальність автора, який на початку речення вводить винуватців трагедії – «російські загарбники» (*les envahisseurs russes*).

Крім цього, вираз « по центру» - «sur le centre» має на меті не лише вказати місце удару, а ще й підкреслити, що окупанти навмисно пускають ракети по найбільш людних місцях. Крім цього, варто зазначити, що у

французькій версії є додавання області «*région de Donetsk*», що є знайомою для франкомовного читача і теж викликає певні образи.

Наведемо ще один приклад:

У Київській області залишаються неідентифікованими 199 тіл українців, убитих під час активних бойових дій [107]. - Dans la région de Kyiv, 199 corps d'Ukrainiens tués au cours d'hostilités actives n'ont toujours pas été identifiés [179].

У вищезгаданому прикладі знову спостерігаємо контамінацію засобів вираження: кількість загиблих, місце. На нашу думку, «у Київській області» - «*dans la région de Kyiv*», варто було б, за можливості, доповнити для франкомовної аудиторії назвами таких міст, як Ірпінь, Буча тощо. Це створило б додатковий прагматичний ефект, адже назви цих міст наразі є досить промовистими для іноземців.

Загалом, завдяки прийому **зосередження на конкретному регіоні** створюється відчуття невідкладності та важливості навколо конфлікту, а також відбувається формування громадської думки щодо впливу конфлікту на цивільних осіб. Також, це відображає чітку позицію автора тексту щодо номінації винних.

Окрім зосередження на конкретних областях, ЗМІ також можуть застосовувати локалізацію, щоб **висвітлити ключові події** конфлікту, такі як битви чи військові операції. Це може допомогти створити відчуття імпульсу та терміновості навколо конфлікту, а також переконати громадськість щодо ефективності військової кампанії. Наприклад:

Новини з фронту Луганщини: село Макіївка, що у Красноріченській селищній громаді Сватівського району, переходить у "синю зону". Українські військові відновили контроль над населеним пунктом [95]. - De bonnes nouvelles du front de la région de Louhansk : le village de Makiivka dans le district de Svatove revient sous contrôle des forces armées ukrainiennes [156].

У зазначеному прикладі перекладач опустив переклад «Красноріченської селищної громади», оскільки у французьких реаліях не існує такого поняття як «селищна громада». Також, цікаво зауважити, що перекладач опустив вираз

«синя зона» у французькому варіанті. Це може бути пов'язано як з необхідністю у реферативному перекладі, так і з відсутністю потрібного образу у франкомовних читачів для відтворення реалії.

Ще один приклад:

За кожним так званим "жестом доброї волі" росіян стоять колосальні зусилля Збройних сил України. Лише за минулу добу українські війська взяли під контроль 12 населених пунктів біля Херсона [88]. - Derrière chaque soi disant « geste de bonne volonté » de la Russie se cachent les efforts colossaux des forces armées ukrainiennes. Au cours de la journée écoulée, les troupes ukrainiennes ont pris le contrôle de 12 localités près de Kherson [185].

В даному прикладі зазначено кількість звільнених населених пунктів, що підкреслює успішність військових дій. Проте в перекладі втрачено обмежувальну частку «лише», яка могла б ще більше підсилити наратив ефективності дій нашої армії.

Тактика специфікації є важливим інструментом у ЗМІ під час війни, адже слугує наданням детальної інформації про конкретні події чи аспекти конфлікту з метою інформування та впливу на громадську думку.

Одним із прийомів є **надання детальної інформації**, засобом якого є **конкретизація**. ЗМІ використовують тактику специфікації, щоб забезпечувати громадськість вичерпною інформацією про конкретні аспекти конфлікту, такі як кількість жертв або типи зброї, що використовується. Це може сприяти більш детальному розумінню конфлікту та його впливу.

Розглянемо приклади нижче:

Словаччина стала другою країною НАТО, яка оголосила про відправлення літаків Міг-29 до України [119]. - La Slovaquie est devenue le deuxième pays de l'Otan à accepter de livrer des avions de combat Mig-29 à l'Ukraine [158].

У вищенаведеному прикладі узагальнююча лексема «літаки» перекладена конкретизуючим відповідником «*les avions de combat*». Це можна пояснити тим, що для франкомовного читача необхідно надавати будь-яке роз'яснення, аби уникнути хибної інтерпретації.

Окрім надання детальної інформації, тактика специфікації також може бути використана для **виділення ключових осіб**, залучених у конфлікт, таких як військові лідери, голови країн, партнери, цивільні посадовці. Надаючи інформацію про цих осіб, ЗМІ можуть підкреслити залучення у конфлікт та сформуванню громадську думку щодо його основних учасників. Наприклад:

Президент Володимир Зеленський під час зустрічі з президентом Європейського парламенту Робертою Мецолою висловив подяку за лідерство в підтримці України з перших днів розв'язаної росією війни та за важливі рішення, ухвалені Європарламентом [92]. - Lors d'une rencontre avec la présidente du Parlement européen, Roberta Metsola, le président ukrainien Volodymyr Zelensky a exprimé sa gratitude pour le soutien apporté à l'Ukraine depuis les premiers jours de la guerre déclenchée par la Russie et pour les décisions importantes adoptées par le Parlement européen [191].

Варто відзначити, що фемінітивну форму назви посади «президент Європейського парламенту» - «*la présidente du Parlement européen*» вжито лише у французькому варіанті. На нашу думку, це пов'язано із соціально-культурними факторами, адже у французьких реаліях, де питання боротьби за права жінок постійно на обговоренні, вживання фемінітивів є вже усталеною практикою. Натомість українське суспільство знаходиться лише на шляху до впровадження таких змін, тому використання фемінітивів, зокрема у назвах професій, залишається на розгляд мовця чи автора тексту.

Наведемо ще один приклад:

Згідно з аналізом нових супутникових знімків, понад 1500 нових могил було вирито на місці масового поховання поблизу Маріуполя, який із травня опинився під повною окупацією РФ [112]. - Une analyse de nouvelles images satellites montre que plus de 1 500 nouvelles tombes ont été creusées sur un site d'enterrement collectif près de Marioupol, qui est sous occupation russe depuis mai [178]. В даному випадку ми спостерігаємо застосування всіх трьох тактик: хронологізації, локалізації, специфікації. Цей приклад яскраво демонструє, як можна домогтися прагматичного впливу, лише надаючи конкретну

інформацію про події, що викликають позитивну чи негативну емоційну реакцію у читачів.

2.3. Стратегія створення позитивного іміджу України, її основні тактики, прийоми і засоби їх відтворення в перекладі

Створення позитивного іміджу країни в ЗМІ під час війни є складним і важливим завданням, адже воно має вирішальне значення для заохочення суспільної допомоги та забезпечення захисту інтересів країни.

За словами доктора Ф. Сейба, професора журналістики та громадської дипломатії, публічний імідж визначає рівень підтримки дій влади, а також впливає на рішення іноземних лідерів і населення [63, с. 45].

Тактика самопрезентації країни у воєнний час може реалізуватися по-різному залежно від конкретного контексту та цілей країни. Одним із прийомів, застосованих у досліджуваному матеріалі, є **висвітлення гуманітарних зусиль**. Очевидно, що влада в Україні займається забезпеченням гуманітарної допомоги, щоб полегшити скрутне становище населення, але також, щоб продемонструвати свою відданість таким цінностям, як права людини та міжнародне право. ЗМІ часто висвітлюють ці зусилля як для інформування громадськості, так і для формування репутації країни як тієї, що цінує людське життя попри все.

Розглянемо приклад:

Волонтерська спільнота організувала тисячі конвоїв, щоб доставити їжу, воду, ліки, гігієнічні набори та генератори до постраждалих від війни громад і людей, що втекли на захід [84]. - La communauté humanitaire a organisé des milliers de convois pour apporter de la nourriture, de l'eau, des médicaments, des kits d'hygiène et des générateurs aux communautés déchirées par la guerre et aux personnes qui avaient fui vers l'ouest [140].

Крім цього, для іміджу країни також важливо продемонструвати власне залучення до забезпечення продовольством не лише власних громадян, а й

іноземних. Це ще раз підкреслює важливість України в якості партнера та позитивно впливає на формування її репутації. Наприклад:

Завдяки морському експорту з України 43 країни світу отримали понад 22 мільйони тонн продовольства [85]. - Grâce aux exportations maritimes de l'Ukraine, 43 pays ont reçu plus de 22 millions de tonnes de denrées alimentaires en provenance d'Ukraine [192].

В даному прикладі варто відзначити, що у французькому варіанті тексту перекладач застосував прийом повтору, очевидно, маючи на меті підкреслити роль України в експорті великої кількості продовольства закордон.

Також, важливим аспектом війни, що активно висвітлюють журналісти Укрінформу, є **обмін військовополоненими**. Це часто розглядається як гуманітарний акт, що дає надію в розпал конфлікту. Таким чином, ЗМІ мають можливість повідомити про позитивний розвиток війни.

Наприклад:

Додому повернулися 100 українських захисників, серед яких - військові, моряки, прикордонники, нацгвардійці. Серед них оборонці Маріуполя, Азовсталі, Гостомеля.

Деякі люди отримали серйозні поранення, мають захворювання. Надалі вони проходять усю необхідну реабілітацію [71]. - 100 militaires ont été libérés, ce sont des soldats, des marins, des gardes-frontières, des gardes nationaux. Parmi eux se trouvent les défenseurs de Marioupol, Azovstal, Gostomel. Certaines personnes ont été grièvement blessées et ont des maladies. Le gouvernement fera tout le nécessaire pour que chacun d'eux reçoive toute l'aide nécessaire [170].

У вищенаведеному прикладі можна прослідкувати, як перекладач вдало акцентує увагу на зусиллях влади в поверненні героїв додому. Замість активного дієслова «повернулися» вжито пасивну форму «ont été libérés» у французькому варіанті, що імпліцитно вказує на виконавця дії (тобто, на органи влади). В останньому реченні перекладач додав інформацію про зусилля уряду та підкреслив те, що кожен без винятку військовий отримає допомогу. Безумовно, таке подання інформації позитивно відгукується у свідомості

франкомовного читача.

Ще одним прийомом є **висвітлення військових успіхів**, як засіб підвищення морального духу та демонстрації ефективності військової тактики. Це є потужним інструментом для уряду і військових лідерів, щоб згуртувати підтримку як серед власного населення, так і серед іноземних партнерів та продемонструвати силу перед обличчям ворога. Реалізація цього прийому може відбуватися через висвітлення окремих актів героїзму, демонстрацію успішних місій і підкреслення стратегічної важливості військових цілей. Позитивне висвітлення військових перемог викликає почуття гордості та патріотизму серед громадськості, тоді як негативне висвітлення військових невдач може послабити підтримку та завдати шкоди моральному духу. Розглянемо кілька прикладів:

Важкі бої за Гостомель стали окремою сторінкою цієї війни. Він знаходиться в 10 км від української столиці. На десятках гелікоптерів його атакували елітні російські десантники, яким протистояли на початках призовники Нацгвардії. Згодом елітний десант ворога був знищений нашими спецпризначенцями і Силами оборони [72]. - Les batailles acharnées pour Gostomel est un événement marquant de cette guerre. Gostomel est situé à 10 km de la capitale ukrainienne. Il a été attaqué par des parachutistes d'élite russes sur des dizaines d'hélicoptères, auquel les conscrits de la Garde nationale se sont opposés. Plus tard, nos forces de défense et nos forces spéciales ont éliminé la brigade d'assaut aéroporté russe [152].

В даному випадку словосполучення «важкі бої» перекладач відтворив як «*les batailles acharnées*», використавши частковий синонім «*acharnées*», що має набагато інтенсивнішу конотацію та прагматичне навантаження. Також, прагматично зарядженими є дієслова «*протистояли*» - «*se sont opposés*» та «*був знищений*» - «*ont éliminé*». Ці лексичні одиниці вказують на повну та незворотну поразку ворожих сил і передають відчуття домінування, триумфу, пов'язані з військовими перемогами.

На Херсонщині окупаційна влада встановила повний контроль над

Біосферним заповідником «Асканія Нова» [86]. - Les envahisseurs russes ont pris le contrôle de la réserve de biosphère d'Askania-Nova, dans la région de Kherson, en Ukraine [167].

У даному прикладі цікаво розглянути, як новина про невелику перемогу ворогів відтворена у французькому варіанті. Замість «окупаційної влади» перекладач вживає словосполучення «*les envahisseurs russes*» у французькій версії, відводячи погляд від того, що представниками окупаційної влади так само можуть бути й українські колаборанти. Також, у французькій версії опущено слово «повний» у виразі «*ont pris le contrôle*». Лексема «повний» має конотацію завершеності та остаточності. Таким чином, вилучивши це слово з виразу, перекладач мав на меті зменшити інтенсивність прагматичного навантаження.

Не менш важливим прийомом впливу у відповідь на російське вторгнення є **демонстрація міжнародної підтримки України**. Військова кампанія, розгорнута Росією проти України, стала важливою геополітичною подією, яка привернула увагу всього світу. Це викликало різні реакції з боку міжнародної спільноти, включаючи введення санкцій, дипломатичний тиск, військову та гуманітарну допомогу українській армії та цивільним особам. Це спосіб не лише продемонструвати солідарність з Україною, але й надіслати повідомлення Росії про те, що міжнародне співтовариство єдине у своєму протистоянні. Укрінформ публікує безліч новин щодо допомоги партнерів, ось фрагмент однієї з них:

Латвією вже надано воєнної допомоги приблизно на 250 млн євро. Це – приблизно третина їхнього щорічного військового бюджету. У списку воєнних донорів Латвія, хоч і невелика країна, але відносно своїх можливостей – у верхній частині цього списку [83]. - La Lettonie a déjà fourni une assistance militaire pour environ 250 millions d'euros. Cela représente environ un tiers de leur budget militaire... . Dans la liste des donateurs militaires, la Lettonie, bien qu'un petit pays, est en tête par rapport à ses capacités [137].

У вищезгаданому прикладі журналіст наводить дані про суму допомоги

та акцентує увагу на її обсягу по відношенню до бюджету та розміру країни. Такий прийом імпліцитно заохочує партнерів надавати допомогу, звертаючись до їх моральних зобов'язань, геополітичних інтересів і гуманітарних проблем, спричинених війною.

Тактику самозахисту використовують у медіа для виправдання військових дій і представлення країни як жертви агресії. Риторика самозахисту може приймати різні форми, наприклад, **формулювання військових дій як необхідного заходу** для захисту країни та її народу. Ця тактика часто використовується, щоб заручитися підтримкою громадськості та створити відчуття національної єдності та патріотизму. Наведемо приклад з інтерв'ю з М. Подоляком:

Тоді для українців прийшло усвідомлення, що цю війну не можна закінчити пошуком компромісу: це війна геноцидного типу, це знищення одним суб'єктом іншої цивілізації. І це фундаментально змінило все, закрило будь яке вікно можливостей діалогу з росією [102]. - À ce moment-là, toute l'Ukraine a pris conscience que cette guerre ne peut pas se terminer par la recherche d'un compromis : c'est une guerre de type génocidaire, c'est la destruction d'une autre civilisation. Et cela a fondamentalement tout changé, fermé toute fenêtre d'opportunité de dialogue avec la Russie [174].

В даному прикладі ми спостерігаємо використання емоційного мовлення: «*війна геноцидного типу*» - «*une guerre de type génocidaire*», «*знищення цивілізації*» - «*c'est la destruction d'une civilisation*» тощо. Загалом, використання емоційного мовлення в даному контексті створює відчуття терміновості та важливості зусиль, направлених на самооборону країни.

Використання національних символів, таких як прапор чи гімн, також додають образності та емоційності повідомленню. Зокрема, президент України В. Зеленський часто апелює до символіки у своїх зверненнях. Розглянемо приклад із його повідомлення, опублікованого Укрінформом:

Український народо! Ти зупинив найбільшу антилюдську силу нашого часу. Ти зупинив силу, яка зневажає та хоче знищити все те, що дає значення

людині. *І ми звільнимо всі наші землі. Повернемо український прапор в усі наші міста й громади [113]. - Peuple ukrainien! Tu as arrêté la plus grande force contre l'humanité de notre temps. Tu as arrêté une force qui méprise et qui veut détruire tout ce qui a de l'importance pour les gens. Nous libérerons toutes nos terres. Nous remettrons le drapeau ukrainien dans toutes nos villes [190].*

Протидія негативним наративам займає особливе місце серед завдань журналістів Укрінформу. Поширення фейкової інформації або дезінформації є надзвичайно небезпечним інструментом в руках ворога, адже це може порушити рівень довіри до інституцій, загострити існуючу напругу та потенційно призвести до ескалації конфлікту.

Це питання досліджували політологи Сінгер П. та Брукінг Е., дійшовши висновку, що Інтернет і соціальні мережі часто використовуються в якості інструментів для проведення кампаній з дезінформації з метою маніпулювання громадською думкою [65, с. 73].

Оскільки в умовах гібридної війни, що веде Росія проти України, загроза розповсюдження фейків і маніпуляцій є особливо високою, агентство Укрінформ взяло ініціативу публікувати викриваючі статті, що містять інформацію щодо походження фейків, фактчекінг та обов'язково покликання на авторитет, репутація якого не викликає сумнівів. Розглянемо один із прикладів:

Кремлівські ЗМІ, z-телеграм-канали та проросійські акаунти у Twitter розповсюджують фото нібито виданої в Україні періодичної системи хімічних елементів, один з яких має назву "україній". Такої періодичної системи хімічних елементів не видавалося, картинка є фейковою.

Про це Укрінформу повідомила головна редакторка видавництва "Літера-ЛТД" Олена Бородіна [106]. - Les médias du Kremlin, des chaînes Telegram et des comptes Twitter pro-russes diffusent des photos du tableau périodique des éléments chimiques prétendument émis en Ukraine, où l'un des éléments est appelé « Ucrainium ». Un tel système périodique d'éléments chimiques n'a jamais été publié et l'image a donc été trafiquée. C'est la rédactrice en chef de la

maison d'édition Litera-LTD, Olga Borodina, qui a communiqué cette information à Ukrinform [173].

У вищенаведеному прикладі автор тексту на початку вказує джерела поширення неправдивої інформації, що одразу задає недовірливий тон повідомленню. Цікавим є те, що в українському варіанті «z-телеграм-канали» перекладено французькою мовою просто як «*des chaînes Telegram*», що пояснюється відсутністю символізму літери «z» у французькій мові. Крім цього, особливого прагматичного навантаження дає слово «*нібито*» - «*prétendument*», що вказує на певну невизначеність або скептицизм щодо точності інформації. Вираз «*n'a jamais été publié*» у французькому варіанті також має більшу прагматичну силу, де прислівник «*jamais*» підсилює заперечення.

2.4. Стратегія формування образу ворога, її основні тактики, прийоми і засоби відтворення їх в перекладі

Формування образу ворога – це стратегія, що використовується для створення негативного уявлення про якийсь суб'єкт в очах громадськості. Ця стратегія може застосовуватися з метою зміцнення національної ідентичності, підтримки політичного режиму, привернення уваги до певних проблем тощо.

На думку психолога Е. Гоффера, наявність образу ворога – основа будь-якого масового руху, адже ненависть – це найголовніший об'єднуючий фактор. Крім цього, важливим прийомом є «гра на контрастах», адже чим сильніше принижують «ворога», тим більш вагомою здається роль «героя» [53, с. 86].

В цілому, формування образу ворога – це складний процес, який потребує ретельної роботи та використання різних медійних інструментів та лінгвістичних прийомів. Зокрема, досить поширеним мовним засобом формування образу ворога стає так зване «**навішування ярликів**» [58, с. 89]. Дж.Лакофф стверджує, що лінгвістичні ярлики (англ. "**linguistic labels**") – це такі мовні одиниці, що мають негативне або позитивне забарвлення та

використовуються для позначення людей, ідей або подій [58, с. 90].

Використання лінгвістичних ярликів може слугувати засобом впливу, оскільки вони сприяють формуванню стереотипів та упереджень. Як правило, такі ярлики мають значний прагматичний потенціал і пропонують масовій аудиторії вичерпне та недвозначне визначення суб'єкта чи ситуації конфлікту.

Таким чином, в аналізованому матеріалі із сайту Укрінформ лексичними ярликами слугує ряд слів на позначення ворога: *рашисти - les rachistes, терористи - les terroristes, загарбники - les envahisseurs* і т.ін.

Наведемо приклади:

рашисти в черговий раз атакували мирне місто [73]. - Les rachistes ont une nouvelle fois attaqué la ville paisible [168].

російські терористи зранку обстріляли Херсон [128]. - Des terroristes russes ont bombardé Kherson dans la matinée [183].

Тактика на зниження передбачає використання мовних засобів для дегуманізації ворога. Цього можна досягти за допомогою використання образливої або пейоративної лексики, що підкреслює невігластво, безпощадність чи інші негативні риси.

Розглянемо декілька прикладів із використанням такої лексики з інтерв'ю з П. Федосенком, Героєм України:

*Поваги до них ніякої немає, росіяни – це **армія варварів** [111]. - Il n'y a aucun respect pour eux. Les Russes sont **une armée de barbares** [177].*

*Що я можу сказати про ворогів... Хвалити їх не буду однозначно. **Мародери, бомжі** [111]. - Que puis-je dire de nos ennemis ? Je ne vais pas les louer à coup sûr. Ce sont **des maraudeurs, des clodos** [177].*

Ще один приклад із промови В. Зеленського: *Як легко ці звірі вбивають. Це відео страти українського полоненого світ повинен бачити. Це відео росії, якою вона є [91]. - Comme ces monstres tuent facilement. Cette vidéo de l'exécution d'un prisonnier de guerre ukrainien, le monde doit le voir. C'est une vidéo de la Russie comme elle est [171].*

В даному випадку метафора «звірі» відтворена як «*monstres*», зважаючи

на розбіжності в мовних картинах світу. Також, в українському варіанті використано анафоричний зворот «це відео», метою якого є акцентування уваги реципієнта, а також зіставлення наступного слова «*страта*» зі словом «*росія*». Таким чином, власна назва «*росія*» набуває негативної конотації і теж стає лінгвістичним ярликом.

Ми також звернули увагу на **написання деяких власних назв з маленької літери**, як у прикладах: *росія*, *російська федерація*, *путін* і т.ін. Такий прийом використовується для послаблення авторитету ворога, підкреслення зневажливого ставлення.

Варто відзначити, що написання цих назв з маленької літери не відтворено для франкомовних читачів. Це пояснюється тим, що дана тактика не є загально визнаною та зрозумілою в усіх культурах і мовах. Тому, щоб уникнути непорозумінь, перекладач не зберіг таке написання у французькій версії. Наприклад:

Особливо потужного імпульсу їй надавали періодичні заяви путіна про незмінність цілей “спеціальної операції” і її розвитку “суворо за планом” [101]. - Les déclarations périodiques de Poutine sur les objectifs immuables de « l'opération spéciale » et son développement « strictement selon le plan » lui ont donné une impulsion particulièrement puissante [175].

Тактика на зниження також реалізується через **висміювання ворога** за допомогою стилістичних засобів **іронії** та **літотизації**. Розглянемо приклад з інтерв'ю з Д. Кулебою:

*Якщо я не помиляюсь, раніше вони казали, що їхні національні інтереси скрізь, де лунає російська мова. Очевидно, в їхній картині світу **риби в Чорному морі теж розмовляють російською, тому їх треба захищати** (посміхається) [82]. - Si je ne me trompe pas, ils avaient l'habitude de dire que leurs intérêts nationaux étaient partout où on parle la langue russe. Évidemment, dans leur image du monde, **les poissons de la mer Noire parlent aussi le russe, ils ont donc besoin d'être protégés** (sourires) [136].*

Ще один приклад з інтерв'ю з М. Подоляком: *Це не країна-монстр. Це*

досить примітивна карликова держава, хай і територіально велика. З погляду ж впливу на глобальну політику, з погляду економіки, впливу на глобальну економіку - це саме карликова держава, технологічно відстала, яка має лише великі арсенали радянської зброї [102]. - Ce n'est pas un pays - monstre. Il s'agit d'un État nain plutôt primitif, bien que vaste territorialement. Du point de vue de l'influence sur la politique mondiale, du point de vue de l'économie, de l'influence sur l'économie mondiale, il s'agit précisément d'un État nain, technologiquement arriéré, ne possédant que de grands arsenaux d'armes soviétiques [174].

В даному прикладі мовець використовує літоту «карликова держава» з метою применшення ролі країни агресора у світовій політиці та економіці.

Наступний засіб формування образу ворога, який нам вдалося виявити, є **тактика використання прецедентності**. Ця тактика полягає в апеляції до особистого або історичного досвіду масового адресата або до його певних фонових знань, змушуючи розглядати деяку ситуацію чи особистість крізь призму ширшого культурного контексту [29, с. 340].

Розглянемо приклад з інтерв'ю з С. Медведєвим, професором латвійського Вільного університету: *У путіна якась особлива психологічна схиленість на Україні, майже, як було у Гітлера на євреях [118]. - Routine a une sorte de fixation psychologique particulière sur l'Ukraine, à peu près comme Hitler sur les Juifs [182].* Використання цієї тактики ґрунтується на глибоко вкорінених культурних та історичних асоціаціях, а саме образі Гітлера, як втіленні зла, та Голокості, як одному з найбільших звірств в історії людства. Порівнюючи ці події, мовець має на меті зобразити Путіна та російський уряд такими ж жорстокими та небезпечними, а українців – невинними жертвами. Засобом вираження цієї тактики є прийом **порівняння**.

Тактика дистанціювання читача від ворога з опорою на базову категорію свій / чужий базується на використанні мовних засобів, що змушують читача або слухача ставитись позитивно до однієї особи чи групи (своїх) та негативно до іншої особи чи групи (чужих). Як вважає В. Посмітна, основним комунікативним ходом цієї тактики є створення протиставлення,

опозиції ми/вони [25, с. 115]. Потужним мовним засобом для реалізації цієї тактики є **антитеза**. Вона створює сильний ефект контрасту, використовується для підкреслення відмінностей, звернення уваги, зміцнення аргументів та наголошення на важливих моментах.

Наведемо приклад:

За наших дітей ніколи не буде помсти. Адже не російські діти сьогодні вмирають, не російські громадяни, не російських жінок твартують, не російських старих вбивають – все це відбувається з українцями. І якщо ми погодимося на ультимативні вимоги росії, все це залишиться непомищеним [102]. - Nos enfants ne seront jamais vengés. Ce ne sont pas des enfants russes qui meurent aujourd'hui, ce ne sont pas des citoyens russes, ce ne sont pas des femmes russes qui sont violées, ce ne sont pas des personnes âgées russes qui sont tuées - tout cela arrive aux Ukrainiens. Et si nous acceptons les exigences de l'ultimatum de la Russie, ces personnes ne seront jamais vengées [174].

В даному прикладі є чітке протиставлення *наші діти (nos enfants)* – *російські діти (des enfants russes)*, що підсилюється наростаючими повторами заперечної конструкції: ... *не російські громадяни, не російських жінок..., не російських старих...* та кульмінаційною кінцівкою «*все це відбувається з українцями*». У французькій мові ця конструкція вдало відтворена повторюваним заперечним зворотом *ce ne sont pas*, що, дозволяє створити такий самий ефект наростання напруги. Ще один приклад:

Автори цієї пропозиції не до кінця розуміють силу України та слабкість росії [102]. - Les auteurs de cette proposition ne comprennent pas pleinement la force de l'Ukraine et la faiblesse de la Russie [174].

Протиставлення *сили (la force)* та *слабкості (la faiblesse)* є переконливим засобом створення риторичного ефекту в мовленні на основі контрасту. Цей ефект підсилюється написанням назви країни «*росія*» з маленької літери.

Також, важливим прийомом є **створення ефекту спільності**, єдності з іноземними колегами та **об'єднання проти одного ворога**. Засобами досягнення цього ефекту є наголошення на спільності мети, умов і проблем.

Розглянемо приклад з промови президента Латвії Е. Левітса:

Думаю, що нам вдалося переконати ці, більш західні країни, «Стару Європу», в тому, що загроза росії є для всіх, а не лише для Східної Європи – це небезпека для всіх країн НАТО [83]. - Je pense que nous avons réussi à convaincre ces pays plus occidentaux, la «Vieille Europe», que la menace de la Russie pèse sur tout le monde, et pas seulement sur l'Europe de l'Est, c'est un danger pour tous les pays de l'OTAN [137]. В даному прикладі можна простежити, як мовець зіставляє поняття «ми» («nous») та «західні країни» («les pays occidentaux»), «Стара Європа» (la «Vieille Europe»), «країни НАТО» (les pays de l'OTAN), акцентуючи на важливості об'єднання для боротьби проти спільного ворога. Використання прагматично заряджених одиниць «загроза» - «la menace», «небезпека» - «le danger» та фразеологічного виразу «pèses sur tout le monde» у французькій версії теж підсилює відчуття тривожності у реципієнта та спонукає до дій.

Наведемо приклад з інтерв'ю з Д. Кулебою:

Адже це війна не лише проти нас, це також війна проти Європи, просто в Україні путін воює ракетами, а в Європі цінами на газ, інфляцією і пропагандою [82]. - Après tout, c'est une guerre non seulement contre nous, c'est aussi une guerre contre l'Europe, c'est juste qu'en Ukraine, Poutine mène la guerre des missiles et en Europe la guerre du gaz, de l'inflation et de la propagande [136].

У вищезгаданому прикладі ефект «спільної загрози» створюється через вживання протиставної конструкції «не лише проти..., також...проти» («non seulement contre..., c'est aussi... contre»). Сам прийменник «проти» («contre») має сильний прагматичний потенціал, який повною мірою реалізується в даному контексті. Крім цього, досить промовистим є образне протиставлення, що базується на грі слів: «в Україні путін воює ракетами, а в Європі цінами на газ...» - « en Ukraine, Poutine mène la guerre des missiles et en Europe la guerre du gaz».

Ще один приклад:

Тому перевага для всіх дуже проста – ми переможемо і відновимо свою

територіальну цілісність, а Європа позбудеться джерела кошмару на континенті [82]. - Par conséquent, l'avantage pour tout le monde est très simple - nous gagnerons et restaurerons notre intégrité territoriale, et l'Europe se débarrassera d'une source du cauchemar sur le continent [136].

Мовець акцентує увагу аудиторії на слові «перевага» (*l'avantage*) та знову ж таки підкреслює спільність інтересів, використовуючи займенникову конструкцію «для всіх» (*pour tout le monde*).

Розглянемо останній приклад з інтерв'ю з М. Подоляком:

Тож допоможіть нам довести, що демократична система набагато ефективніша, ніж будь-яка авторитарна. Не робіть того, про що шкодуватимете, бо несправедливий фінал війни означатиме колосальний хаос у світі [102]. - Alors aidez-nous à prouver qu'un système démocratique est bien plus efficace qu'un système autoritaire. Ne faites pas ce que vous allez regretter, car une fin injuste de cette guerre signifiera un chaos colossal dans le monde [174]. Як ми бачимо, мовець використовує імператив «допоможіть нам» - «*aidez-nous*», «не робіть» - «*ne faites pas*». Цей засіб впливу підсилюється антитезою «*демократична система*» («*système démocratique*») – «*авторитарна система*» («*système autoritaire*»), а також використанням епітету «*колосальний*» - «*colossal*», що ще більше увиразнює прагматично заряджену одиницю «*хаос*» - «*chaos*».

Висновки до Розділу 2

Отже, стратегії, тактики та прийоми комунікативного впливу, застосовані журналістами та відтворені перекладачами Укрінформу, що висвітлюють військові події в Україні від 24 лютого 2022 року, є різноманітними та багатогранними. Хоча головною метою для журналістів і перекладачів є подання правдивої інформації, не менш важливим завданням є створення позитивного іміджу України та формування образу Росії як ворога. Завдяки своїй роботі, журналісти та перекладачі відіграють вирішальну роль в інформуванні громадськості та творенні суспільної думки про конфлікт, підкреслюючи важливість відповідального та етичного висвітлення новин в часи війни.

Однією з головних стратегій є подання / викривлення правдивої інформації про війну. Вона передбачає збір і поширення точних та неупереджених новин із застосуванням тактик:

- хронологізації;
- локалізації;
- специфікації.

Ці тактики є важливим інструментом для відображення перебігу війни: виділення ключових подій, місць чи осіб; формування відчуття терміновості навколо конфлікту; підкреслення гуманітарних наслідків і т.ін. Безумовно, певного перебільшення або применшення у цифрах чи масштабах подій не уникнути, адже в умовах війни це є виправданим методом, що може допомогти репутації країни чи навіть зберегти людські життя. Таким чином, завдяки стратегії подання / викривлення правдивої інформації, громадськість має змогу отримувати незалежну інформацію з перших вуст і робити власні висновки щодо впливу війни на народ України.

Іншою стратегією є створення позитивного іміджу України, що реалізується через тактики:

- самопрезентації;

- самозахисту;
- протидії негативним наративам.

Основними мовними засобами є використання емоційного мовлення, прагматично заряджених одиниць, конкретизація, апелювання до національної символіки, звернення до авторитету.

Вдале використання цієї стратегії визначає рівень підтримки України на міжнародному рівні. Журналісти та перекладачі Укрінформу вдаються до висвітлення гуманітарних зусиль української влади та військових успіхів армії; демонстрації наданої допомоги з боку міжнародних партнерів; протидії розповсюдженню фейкової інформації і т.ін. Головна мета - створення образу України як жертви агресії та заохочення міжнародної підтримки.

Насамкінець, журналісти та перекладачі мають ще одне важливе завдання, що полягає у формуванні образу Росії як ворога. Це передбачає висвітлення дій російського уряду та його військових, а також їх впливу на народ України. Реалізація цієї стратегії відбувається через:

- тактику "навішування ярликів";
- тактику на зниження;
- тактику використання прецедентності;
- тактику дистанціювання читача від ворога.

За допомогою мовних засобів: емоційне мовлення, гра на контрастах, прецедентні образи чи іронія, журналісти та перекладачі зображують Росію як антипод цивілізованому світу. Це дозволяє ще більше наголосити на важливості підтримки нашої країни у боротьбі з російською агресією.

Загалом, перекладачам вдалося адекватно відтворити мовні засоби за допомогою яких реалізуються вищенаведені стратегії і тактики. У більшості прикладів ми спостерігали застосування буквального перекладу. В деяких випадках, перекладачі навмисно вдавалися до трансформацій, щоб посилити прагматичний вплив повідомлення («загинуті» перекладено як «*tuer*» у безособовій формі) або навпаки зменшити (опущення прикметника «*повний*» у перекладі виразу «*ont pris le contrôle*» щодо дій російської армії). В інших

випадках, переклад зазнав незначних втрат, як-от не відтворення маленької літери у написанні власних назв, що стосуються ворога.

РОЗДІЛ 3.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРИЙОМИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВПЛИВУ В МАС-МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ

3.1. Відтворення перекладацьких засобів впливу на лексичному рівні

Як зазначає відома лінгвістка М. Бейкер, мова – це не нейтральний засіб для передачі значення, а активний учасник побудови реальності [43, с. 15]. У контексті медійної комунікації військового часу, правильний підбір і переклад лексичних одиниць має першорядне значення, оскільки це може суттєво вплинути на сприйняття та реакцію аудиторії на подану інформацію. Вибір слів і фраз у медіатекстах може викликати сильні емоції, тому надзвичайно важливо використовувати лексику, яка є доречною, чіткою та культурно релевантною.

Ефективний переклад лексичних одиниць у медіатекстах військового часу вимагає глибокого розуміння нюансів мови перекладу та культурних особливостей. Використання відповідної термінології, ідіом і виразів може точно й ефективно передати значення, в результаті чого повідомлення буде більш чітким, а його вплив переконливішим. Навпаки, неправильний переклад або невідповідний вибір лексики можуть викликати плутанину, недовіру та навіть ворожість серед аудиторії, підриваючи авторитет джерела і потенційно призводячи до негативних наслідків. Найперше, що привертає увагу споживачів медіа – це використання **емоційної лексики**. В умовах війни емоційна лексика дає особливий прагматичний ефект.

Хоча в цілому медіа дотримуються нейтральності викладу, проте останнім часом досить активно почала використовуватися лексика з негативною оцінкою [12, с. 174]. В ході дослідження ми визначили, що велику частину цієї лексики представляють «лінгвістичні ярлики», які ми охарактеризували в попередньому розділі. По-перше, це лексика, що виражає **гнів і обурення** з метою зображення жорстокості ворога. Наприклад:

*Нелюди із зарослими обличчями чергували біля під'їздів і з підозрою оглядали наші документи [100]. - Des **inhumains** aux visages envahis de barbe surveillaient les entrées et examinaient avec suspicion nos papiers [172].*

В даному прикладі іменник «нелюди» перекладено способом **транспозиції**, замінивши його на прикметник «*inhumains*». Застосування цієї трансформації зберігає значення та негативну конотацію оригінального терміна, одночасно адаптуючи його до мови перекладу.

Розглянемо ще один приклад:

*Кремль заперечує **звірства**, скоєні його силами, і винагороджує солдатів, підозрюваних у **масових вбивствах** в Україні, даючи солдатам можливість скоювати, а російській громадськості схвалювати подальші **звірства** [75]. - Le Kremlin nie les **atrocités** commises par ses forces et récompense les soldats soupçonnés de **massacres** en Ukraine, donnant aux soldats la possibilité de commettre et au public russe d'approuver de nouvelles **atrocités** [166].*

У вищенаведеному прикладі, іменник «звірства» відтворено **повним еквівалентом** «*les atrocités*». Повтор цієї лексичної одиниці створює додатковий прагматичний ефект. Також, словосполучення «масові вбивства» відтворено **конкретизуючим відповідником** «*massacres*». Термін «*massacre*» у французькій мові має більш винятковий характер, адже стосується переважно вбивств, скоєних під час воєнного конфлікту.

По-друге, в досліджуваних текстах також фігурує лексика, що створює відчуття **небезпеки чи загрози** та використовується для посилення занепокоєння та страху у читачів. Розглянемо приклад:

*З огляду на потенційний відчай президента путіна та російського керівництва, враховуючи невдачі, з якими вони зіткнулися у військовому відношенні, ніхто з нас не може легковажити загрозами, пов'язаними з можливим застосуванням **тактичної ядерної зброї** або **ядерної зброї малої потужності** [81]. - Vu qu'il est possible que le*

président Poutine et les dirigeants russes sombrent dans le désespoir, compte tenu des revers qu'ils ont subis jusqu'ici d'un point de vue militaire, aucun de nous

ne peut prendre à la légère la menace que représente le recours potentiel à des armes nucléaires tactiques ou des armes nucléaires de faible puissance [148].

У наведеному прикладі термін «тактична ядерна зброя» перекладено еквівалентом «*des armes nucléaires tactiques*». Варто звернути увагу, що вираз «мала потужність» відтворено як «*faible puissance*» за допомогою лексичної модуляції.

Як вважає лінгвістка Т.Левченко, суржик теж може використовуватись як засіб негативної оцінки [17, с. 73]. Наведемо приклад:

Ще в травні минулого року міністр закордонних справ росії сергій лавров заявляв, що Захід "оголосив всьому руському міру тотальну війну" [98]. - En mai 2022, le ministre russe des Affaires étrangères, Sergueï Lavrov, a affirmé que l'Occident avait « déclaré une guerre totale à l'ensemble de la Russie » [184].

В даному прикладі суржикізм «*руський мір*» чітко підкреслює негативне значення терміну. У французькому варіанті перекладач вдається до стандартизації ненормованих мовних одиниць, в результаті чого втрачається відповідний прагматичний ефект.

Також, ми виявили приклад інвективи, що, за визначенням С. Форманової тлумачиться як «вербально виражене ставлення адресанта до адресата, яке має на меті різке звинувачення, осуд з метою образити, принизити й зганьбити опонента та дискредитувати його» [36, с. 122]. Розглянемо відомий приклад:

Русській воєнний корабль, іди ...! [94] - Va te faire foutre, navire militaire russe ![155]

Дане висловлювання містить вульгарну та образливу лексику, а також форму наказового способу, що вказує на неповагу до адресованої сторони, якою в даному випадку є Росія, метонімічно позначена як «*руський воєнний корабль*». У перекладі також використовується французька ненормативна лексика «*aller se faire foutre*», тоді як в оригіналі ненормативна частина опущена, адже ця фраза є настільки відомою, що продовження вона не потребує. Крім цього, журналісти активно використовують емоційну лексику,

що викликає почуття **національної гордості та патріотизму**, а також може бути використана для згуртування підтримки військових зусиль. Наприклад:

*США та коаліція країн, які підтримують Україну у протистоянні масштабній агресії РФ, перебувають у вирішальному моменті боротьби українців за свободу та демонструють єдність і рішучість [114]. - Les États-Unis et une coalition de pays qui soutiennent l'Ukraine dans sa **résistance à l'agression à grande échelle de la Russie** se trouvent à un moment crucial de la lutte de l'Ukraine pour la **liberté** et font preuve d'unité et de détermination [169].*

В даному випадку вираз «протистояння масштабній агресії РФ» відтворений відповідником у французькій мові «*résistance à l'agression à grande échelle de la Russie*», що цілком передає прагматичний ефект оригіналу. Переклад прикметника «масштабний» як «*à grande échelle*» є прикладом транспозиції. Вираз «боротьба за свободу» відтворено повним еквівалентом «*la lutte pour la liberté*». Також, сильний прагматичний потенціал мають лексичні одиниці «єдність» (*unité*) та «рішучість» (*détermination*), тому їх відтворено буквально.

Наведемо ще один приклад:

*Наші мужні хлопці своїми діями виснажили вагнерівців, тому ворог змушений зараз залучати до боїв за Бахмут спецпризначенців та десантно-штурмові підрозділи [121]. - Nos **courageux soldats** ont épuisé les mercenaires de Wagner, si bien que l'ennemi est maintenant contraint d'impliquer des forces spéciales et des unités d'assaut aérien dans les batailles pour Bakhmout [132].*

У вищезгаданому прикладі словосполучення «мужні хлопці» перекладено як «*courageux soldats*» шляхом конкретизації.

Також, емоційна лексика із позитивним забарвленням використовується для того, щоб вселити **відчуття надії** та акцентувати на позитивному розв'язанні військового конфлікту. Розглянемо приклад:

Міжнародні партнери нададуть Україні \$115 млрд довгострокової підтримки. Це не просто забезпечить нашу фінансову стабільність, але й посилає чіткий сигнал росії, що союзники України підтримуватимуть нас

стільки, скільки буде потрібно. До **повної перемоги** [104].

- *Les partenaires internationaux fourniront à l'Ukraine un soutien à long terme de 115 milliards de dollars. Cela permettra non seulement d'assurer notre stabilité financière, mais aussi d'envoyer un signal clair à la Russie : les alliés de l'Ukraine nous soutiendront aussi longtemps qu'il le faudra. Jusqu'à la victoire totale* [134].

В даному прикладі вираз «довгострокова підтримка» перекладено еквівалентом «*un soutien à long terme*». Варто зауважити, що для відтворення складного прикметника «довгостроковий» перекладачу довелося вдатися до транспозиції, замінивши прикметник прийменниковою конструкцією. Також, прикметник «повна» у виразі «повна перемога» відтворено контекстуальним синонімом «*totale*».

Зважаючи на особливості військового часу, у ЗМІ активно з'являються **неологізми** на позначення нових понять. Окрім опису нових подій чи явищ у конфлікті, вони також можуть бути використані для впливу на громадську думку або формування сприйняття конфлікту. Наприклад:

У 2014 році, після початку росією «гібридної війни», вона вивозили із зони військових дій на нашій території українських дітей, частіше – хворих [97]. - *En 2014, après le début de la « guerre hybride » déclenchée par la Russie, elle a évacué des enfants ukrainiens, souvent malades, de la zone de guerre* [133].

У вищенаведеному прикладі термін «гібридна війна» відтворено **калькою** «*guerre hybride*», що є вдалим рішенням, оскільки цей термін все частіше з'являється в іноземних медіа.

Найбільш поширеним способом перекладу неологізмів у досліджуваному матеріалі є **транслітерація**: *Гадаю, це сягає ще першого Майдану, 2004 року* [118]. - *Je pense que cela remonte au premier Maidan, en 2004* [182]. *На територію захопленої Запорізької атомної електростанції рашисти вчора завезли кілька реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) «Град»* [87]. - *Les rachistes ont apporté hier plusieurs LRM Grad sur le territoire de la centrale nucléaire de Zaporijjia capture* [138].

Природня реакція демократій покарати диктаторський режим путіна шляхом введення різних обмежувальних заходів подається як "русофобія"... [98]. - La réaction naturelle des démocraties à demander des comptes au régime dictatorial de Poutine en introduisant diverses mesures restrictives est présentée comme de la « russophobie ...[184].

Досить цікавим є випадок із вживанням неологізму «бавовна», що базується на грі слів, а саме міжмовними омонімами:

В Білгородській області знову «бавовна» [76]. - Il y a eu de nouveau du « bruit » dans la région de Belgorod [150]. У французькому варіанті перекладач застосував модуляцію, оскільки дана реалія ще не була відома франкомовній аудиторії. Наразі цей термін вже зустрічається в іноземних ЗМІ, представлений калькою «coton» або транслітерованим відповідником «bavovna». Не менш важливим і поширеним явищем є використання **спеціальних термінів** для обговорення складних і делікатних питань, а також для швидкої та точної передачі інформації. Терміни, представлені в аналізованих текстах, діляться на суспільно-політичні та військові. Розглянемо декілька прикладів:

За кілька місяців до фейкових вересневих референдумів це, по суті, було оприлюдненням планів майбутньої спроби анексії цих регіонів («кримського коридору») [97]. - Quelques mois avant les prétendus référendums de septembre, il s'agissait essentiellement de la publication de plans pour une future tentative d'annexion de ces régions (le « corridor de Crimée ») [133].

Злочини Росії в Україні мають ознаки геноциду, відповідальні за розв'язання війни мають понести покарання в міжнародних трибуналах [93]. - Les crimes de la Russie en Ukraine montrent des signes de génocide, et les responsables du déclenchement de la guerre doivent être punis par des tribunaux internationaux [165].

У даних прикладах терміни суспільно-політичного характеру представляють собою **інтернаціоналізми**. На думку О. Білоус, інтернаціоналізми можуть розглядатися в якості перекладних еквівалентів один одного [3, с. 57].

Наведемо ще приклади із застосуванням інших трансформацій для перекладу термінів:

Кількість біженців з України зі статусом тимчасового захисту в Європі ближче до кінця січня цього року перевищила 4,95 млн... [122] . - Le nombre de réfugiés ukrainiens bénéficiant d'un statut de protection temporaire en Europe a dépassé 4,95 millions à la fin du mois de janvier de cette année... [176] .

У вищезгаданому прикладі термін «біженці» відтворено повним еквівалентом «*réfugiés*», а суспільно юридичний термін «статус тимчасового захисту» перекладено буквально як «*statut de protection temporaire*».

Оскільки ці терміни є загальновідомими, то такий спосіб перекладу можна вважати найбільш доцільним, адже він допомагає зберегти точність і лаконічність.

Також, деякі терміни зазнали лексико-граматичних змін при перекладі:
Міжнародний кримінальний суд (МКС) має намір порушити дві справи про воєнні злочини...[103] . - La Cour pénale internationale (CPI) devrait ouvrir deux dossiers de crimes de guerre... [149] .

В даному випадку термін «воєнні злочини» відтворено як «*crimes de guerre*» шляхом транспозиції, а саме номіналізації прикметника. Це можна пояснити тяжінням до утворення аналітичних зв'язків між словами у французькій мові, в цьому прикладі за допомогою прийменника “*de*”.

Що стосується номіналізації прикметника, можна навести ще один подібний приклад:

У прифронтових регіонах за підтримки уряду Франції будуть розгорнуті модульні лікарні [126]. - Des hôpitaux modulaires seront déployés dans les régions de première ligne avec le soutien de la France [135].

Наведемо приклади із термінами з військової сфери: *На озброєнні Збройних сил України знаходяться 5 бригад винищувачів: 2 бригади СУ-27 і 3 бригади МІГ-29 [108]. - Les forces armées ukrainiennes disposent de cinq brigades d'avions de chasse : deux brigades SU-27 et trois brigades MIG-29 [161].*

В даному прикладі термін «Збройні сили України» відтворено відповідником «*Les forces armées ukrainiennes*», «бригади» еквівалентом «*brigades*», «винищувачі» - «*avions de chasse*», що також є повним еквівалентом оригінального терміна. Також згадуються конкретні типи різних моделей винищувачів «*SU-27*» (*SU-27*) і «*MIG-29*» (*MIG-29*), які транслітеровано у французькій версії.

Українські зенітники вранці 12 січня на східному напрямку знищили російський штурмовик Су-25, а на півдні - безпілотник "Орлан-10" [125]. - Ce matin, les canonniers anti-aériens ukrainiens ont détruit un avion d'assaut russe Su-25 dans la direction de l'est et un drone Orlan-10 dans le sud de l'Ukraine [162].

У цьому прикладі використаний спеціальний термін «зенітники» на позначення артилеристів протиповітряної оборони, що у французькій мові відтворено еквівалентом «*canonniers anti-aériens*». Термін «штурмовик» має відповідник «*avion d'assaut*». Модель штурмовика «*Su-25*» транслітеровано як «*Su-25*». Також, транслітерація відбулась у перекладі терміну «дрон Орлан-10» (*un drone Orlan-10*), що відноситься до російського безпілотного літального апарату (БПЛА).

Загалом, використання спеціалізованої лексики дає аудиторії конкретну інформацію про дії українських військових у відповідь на російську агресію, що сприяє кращому розумінню військових подій в Україні.

3.2. Стилiстичнi прийоми комунікативно прагматичного впливу та способи їх перекладу

Стилiстичнi прийоми в медiа є важливими елементами ефективноi комунікацiї, особливо в контекстi вiйни. Їх використання не позбавлене труднощiв, особливо коли йдеться про переклад, що передбачає бiльше, нiж просто пошук еквівалентних прийомiв iншою мовою. Це вимагає розумiння культурного та соцiального контексту, а також мовних нюансiв.

Як зазначає Л. Венуті, переклад – це не просто передача мовних значень,

а складний процес культурних переговорів [68, с. 13]. Ці культурні переговори включають розуміння того, як стилістичні прийоми використовуються та інтерпретуються в різних культурах, а також усвідомлення асоціативних зв'язків, які існують між вихідною та цільовою мовами.

Перш за все, варто звернути увагу на використання **метафор** у медіа-дискурсі воєнного часу. Наведемо приклади:

Важкі бої за Гостомель стали окремою сторінкою цієї війни [72]. - Les batailles acharnées pour Gostomel est un événement marquant de cette guerre [152].

Даний приклад демонструє метафору «бої – окрема сторінка» перекладену перифразою «*les batailles est un événement marquant*». Дана перифраза нейтралізує ефект оригінальної метафори.

Крим – це, безумовно, Україна, але ви з Кримом особливо обережно, тому що це оголений нерв росії [82]. - La Crimée est, bien sûr, l'Ukraine, mais vous devez être particulièrement prudent avec la Crimée, car c'est un sujet sensible pour la Russie [136].

Цей приклад представляє складну або розгорнуту метафору із нашаруванням порівнянь «Крим – це нерв» і «Росія – це тіло». Поєднання цих метафор створює потужний образ і передає ідею про те, що Крим є ключовим і чутливим питанням для Росії. При перекладі цю експресивну метафору не збережено.

Хоча більшість наших зусиль відбуваються "за лаштунками", я можу запевнити, що ми робимо все можливе задля підтримки наших колег [80]. - Bien que la plupart de nos efforts se déroulent dans les coulisses, je peux vous assurer que nous faisons tout notre possible pour soutenir nos collègues [143].

Цей вислів є метафоричним способом сказати, що мовець наполегливо працює, але ці зусилля не обов'язково є публічними чи видимими. Вислів «за лаштунками» перекладено відповідником «*dans les coulisses*».

Тепер поповнюємо такими «пташками» і наш фронт [96]. - Maintenant, nous renforçons notre front avec de tels « oiseaux » [157].

У цьому випадку мовець використовує слово «пташки» (*oiseaux*) як метафору на позначення дронів. Ця метафора допомагає створити яскравий образ у свідомості читача та зробити акцент на повідомленні. Французькою мовою цей образ відтворено буквально.

Такий справжній вигляд Маріуполя під російською окупацією. Місто-привид [105]. - Voilà la vraie vie à Marioupol sous l'occupation russe. Ville morte [141].

Використовуючи цю метафору, автор створює яскравий образ у свідомості читача та викликає почуття смутку. У французькому варіанті замість буквального відтворення перекладач вдається до семантичного, використовуючи більш поширений відповідник у французькій мові.

Застосування **персоніфікації** теж допомагає подати новину більш образно та емоційно:

Зима наближається, і путін чекає на «генерала зиму» на допомогу російській армії [79]. – L'hiver arrive. Poutine attend que le « Général Hiver » vienne en aide à l'armée russe [159].

Персоніфікуючи зиму як військового генерала, автор тексту наголошує на тому, що зима є союзником російської армії і це може допомогти їй у ході війни. У французькій версії застосовано буквальный переклад: *le «Général Hiver»*. Досить потужним є стилістичний прийом **алюзії**, який часто використовують, щоб додати глибини повідомленню та викликати сильну емоційну реакцію аудиторії. Розглянемо приклад:

*Бандити в російській формі катують і вбивають військовополонених і мирних жителів окупованих територій. Викрадають українських дітей. Щоб виховати їх на режимі **яничарів** [117].- Des bandits en uniformes russes torturent et tuent des prisonniers de guerre et des civils dans les territoires occupés, kidnappent les enfants ukrainiens. Pour les élever comme **janissaires** [153].*

Термін «яничари» відноситься до елітних піхотних підрозділів Османської імперії, які славилися своєю дисциплінованістю та вірністю султану. Використовуючи цю алюзію, автор звертає увагу аудиторії на те, що

росіяни насильно забирають українських дітей і навчають їх для власних цілей, подібно до того, як яничар навчали служити Османській імперії. Це порівняння підкреслює жорстокий і експлуататорський характер дій росіян. У перекладі цей термін відтворено відповідником «*janissaires*».

Також, у медіа військового часу можна зустріти так звані політичні **евфемізми**, що приховують справжній сенс позначуваного [5, с. 106]:

*Це демонструє відданість нашої команди принципу **нульової толерантності** до корупції та підтримки антикорупційних інституцій [130]. - Cela démontre l'engagement de notre équipe envers le principe de **tolérance zéro** pour la corruption et le soutien aux institutions anti corruption [164].*

У цьому випадку фраза «*нульова толерантність*» використовується для позначення жорсткої політики боротьби з корупцією. Ця фраза говорить про те, що не буде толерантності до корупції, проте спосіб вираження є більш непрямим і менш конфронтаційним. У перекладі евфемізм відтворено калькою.

Ще однією стилістичною фігурою заміни в аналізованому матеріалі є **метонімія**. Розглянемо приклади:

*І це ще одна очевидна ознака того, що **кремль** не має наміру припинити війну [124]. - Et c'est un autre signe clair que **le Kremlin** n'a pas l'intention de mettre fin à la guerre [160].*

Використання «*кремля*» як метонімії є поширеним у військово-політичному дискурсі стосовно російської політики. В даному прикладі це підкреслює роль уряду у війні та його небажання припинити її. У французькому перекладі метонімія відтворена калькою.

***росія** демонстративно знищила міжнародне право [120]. - **La Russie a détruit démonstrativement le droit international** [174].*

Вживаючи термін «*росія*» таким чином, мовець передає складну ідею стисло й потужно. Автор тексту демонструє, що дії російського уряду мають значний вплив на світовий правопорядок, і це відповідно викликає ряд емоцій та асоціацій у аудиторії. У французькому варіанті перекладач скалькував дану конструкцію, що дозволяє зберегти прагматичний ефект оригіналу.

Як не прикро, але поступово війна в Україні сходить з перших шпальт світової преси [82]. - Malheureusement, la guerre en Ukraine disparaît peu à peu des premières pages de la presse mondiale [136].

У цьому контексті під «першими шпальтами» маються на увазі іноземні ЗМІ, які висвітлюють війну. Загалом, перекладач вдало відтворює цю фігуру в перекладі, вдаючись лише до деяких синонімічних заміन: «сходить» - «disparaît», «шпальти» - «pages».

в Ірландії вважають РЄ «совістю Європи» [129]. - En Irlande, la plus ancienne organisation multilatérale de continent est considérée comme « la conscience de l'Europe » [151].

У даному випадку «совість Європи» використовується як метонімія Ради Європи, оскільки організація асоціюється із захистом прав людини, демократії та верховенства права, що є етичними та моральними цінностями Європи. У французькому варіанті метонімія скалькована як «la conscience de l'Europe». Також, Рада Європи відтворена засобами описового перекладу як «la plus ancienne organisation multilatérale de continent». Таким чином, перекладач акцентує увагу на репутації організації, що ще більше підсилює ефект від метонімії.

Досить часто можна зустріти **антитезу**, що є потужним засобом впливу, завдяки «гри на контрастах»: *Ми працюємо на велику перемогу, а росіяни працюють на нашу велику поразку [82]. - Nous travaillons pour une grande victoire, et les Russes travaillent pour notre grande défaite [136].*

У прикладі вище дві протилежні ідеї представлені в паралельній структурі, що підкреслює опозицію між ними. Ця антитеза створює потужний прагматичний ефект, підкреслюючи боротьбу між протилежними силами. У французькій версії антитеза відтворена засобами буквального перекладу.

...демократія перемагає тиранію та утиски [123]. - La démocratie doit l'emporter sur la tyrannie [145]. Використання антитези створює контраст між двома протилежними поняттями і підкреслює важливість демократії та необхідність подолання тиранії. Модальне дієслово «devoir» у перекладі

створює відчуття обов'язку та терміновості, якого немає в оригінальному реченні. У перекладі акцент робиться на необхідності перемоги демократії, тоді як в оригінальному реченні це просте ствердження. Модальність дієслова «*devoir*» також підкреслює, що перемога – це не лише справа випадку чи удачі, а щось, що вимагає цілеспрямованих дій і зусиль та вимагає підтримки партнерів.

Використання **гіперболи** в аналізованих текстах надає певної «драматичності» повідомленню:

Вторгнення путіна стало випробуванням всіх часів [120]. - L'invasion de Poutine a été un test pour les âges [146]. В даному випадку гіпербола «*випробуванням всіх часів*» відтворена як «*un test pour les âges*». Ми зробили висновок, що у перекладі втрачається частина гіперболічного акценту оригіналу. Тоді як в українському варіанті «*випробування всіх часів*» враховується три часові площини (минуле, теперішнє, майбутнє), то у перекладі акцентується більше на історичному значенні цього випробування у майбутньому. Таким чином, оригінал має більший прагматичний потенціал, ніж переклад.

Розглянемо приклад з інтерв'ю з В.Ляшком стосовно медичної кризи під час війни:

Разом з тим, виявлялися проблеми в кожному куточку нашої країни [74]. - En plus de tout cela, des problèmes survenaient dans le moindre recoin de notre pays [186].

Ідіоматичний вираз «*в кожному куточку нашої країни*» є гіперболою в даному контексті, що відтворена ідіоматичним відповідником у французькій мові «*dans le moindre recoin de notre pays*».

Поставити росію на місце є глобальним викликом номер один [99]. - Remettre la Russie à sa place est le défi mondial numéro un [147].

У зверненні мовець навмисно використовує гіперболу, щоб зробити переконливу заяву про передбачувану загрозу, яку становлять дії Росії. У перекладі вона вдало відтворена калькою.

Наведемо ще один приклад гіперболи із заяви міністрів закордонних справ G7:

Якщо білоруська влада більш безпосередньо втягне білорусь у війну Росії, G7 накладе на режим нищівні додаткові санкції [139]. - Si les autorités biélorusses s'engagent de manière plus directe dans la guerre menée par la Russie, le G7 imposera au régime de ce pays des coûts supplémentaires exorbitants [163].

Прикметник «нищівні» передбачає дуже серйозні, навіть катастрофічні наслідки для білоруського режиму в разі застосування санкцій. В даному випадку це можна розцінити як перебільшення, щоб підкреслити важливість і серйозність ситуації. У французькому варіанті цей прикметник відтворено контекстуальним синонімом «*exorbitant*». Крім цього, перекладач, ймовірно, вирішив використати «*coûts*» замість «*санкції*», щоб конкретизувати вид покарання. Проте тоді в перекладі дещо втрачається прагматичний ефект, пов'язаний з негативною конотацією слова "санкції".

Менш частотним є використання мейозису для применшення важливості чи серйозності події або ситуації: *Дуже мало ймовірно, що в цій кампанії буде залучено 400 000 справжніх «добровольців» [127]. - Il est très peu probable que la campagne attire l'objectif de 400.000 volontaires [181].*

У вищенаведеному прикладі журналіст мінімізує можливість успіху військової кампанії Росії, використовуючи фразу «дуже мало ймовірно». У французькому варіанті фразу перекладено відповідником із тим самим значенням «*il est très peu probable*».

Наведемо приклад із заяви генерала-полковника О.Сирського:

Оборона Бахмута триває. Ситуація складна, але контрольована [121]. - La défense de Bakhmout se poursuit. La situation est difficile, mais reste sous contrôle [132].

В цьому повідомленні мейозис використовується, щоб знизити напругу щодо складності поточної ситуації.

Замість того, щоб описувати ситуацію як надзвичайно важку, якою вона і є, мовець використовує більш помірний наратив «ситуація складна», щоб

мінімізувати негативні емоції від новини.

3.3. Синтаксичний рівень прийомів впливу та способи їх відтворення в перекладі

На синтаксичному рівні засоби впливу є потужними інструментами, адже спосіб розташування слів і фраз у реченні може мати значний вплив на сприйняття повідомлення. Як зазначає М. Бейкер, синтаксична структура речення має потенціал привертати увагу до певних елементів тексту, і таким чином може впливати на спосіб його інтерпретації [42, с. 204].

При перекладі прийомів впливу на синтаксичному рівні важливо якомога точніше зберегти структуру та організацію речення. Однак, важливо пам'ятати про культурні та мовні відмінності між вихідною та цільовою мовами, оскільки деякі методи впливу можуть не мати такого ж ефекту при буквальному перекладі. Тому, перекладач повинен використовувати свої знання та креативність, щоб знайти найефективніший спосіб донести заплановане повідомлення та вплив на цільову аудиторію.

Одним із ключових прийомів впливу на синтаксичному рівні є використання **питальних речень**. Цей прийом є потужним інструментом у медіа, оскільки має здатність привернути увагу читача та спонукати його критично мислити щодо поданої інформації. Наведемо декілька прикладів:

Ви собі, скажімо, уявляєте країну-терориста спонсором міжнародного культурного симпозіуму чи міжнародної спортивної федерації? [102] - Imaginez-vous, par exemple, un pays terroriste sponsor d'un symposium culturel international ou d'une fédération sportive internationale ?[174]

В даному випадку, за допомогою риторичного питання автор надає негативну оцінку ідеї спонсорування терористичною країною культурних чи спортивних заходів. Використання займенника другої особи «*ви*» («*vous*») створює відчуття особистої участі та змушує читача уявити сценарій, представлений у питанні. У перекладі цей прийом відтворено засобами

синтаксичного уподібнення.

Це повна безглуздість: у нас є ключовий ворог, у нас є дуже протяжна лінія фронту, понад 1200 км, де йдуть активні бойові дії. Чи провокуватимемо за таких обставин сусідню країну на бойові дії проти нас? [102] - C'est une absurdité totale : nous avons un ennemi clé, nous avons une très longue ligne de front, plus de 1200 km, où se déroulent des hostilités actives. Allons-nous, dans de telles circonstances, provoquer un pays voisin à mener des hostilités contre nous ? [174]

У вищенаведеному прикладі використано інструменти аргументації, що апелюють до логіки аудиторії. Також, окрім риторичного питання, автор використовує прагматично заряджену лексику, акцентуючи увагу на словах «ключовий ворог» (*ennemi clé*) і «активні бойові дії» (*hostilités actives*), щоб підкреслити серйозність ситуації та ще більше підтвердити свій аргумент проти провокування Росії. У французькому варіанті перекладачеві вдалося зберегти структуру речень, що позитивно відображається на функції впливу.

Ще один приклад із промови В. Зеленського:

Ми хочемо миру, але як можна досягти миру з росією? Тільки шляхом перемоги на полі бою в нашій країні, на нашій землі, щоб зупинити росію. Інакше після України вона піде в Європу [90]. - Nous voulons la paix, mais comment pouvons-nous parvenir à la paix avec la Russie ? Seulement par la victoire sur le champ de bataille dans notre pays, sur notre terre, afin d'arrêter la Russie. Sinon, après l'Ukraine, elle [la Russie] se dirigera vers l'Europe [189].

Як ми бачимо з даного прикладу, риторичні питання є потужним засобом експресивного синтаксису. Мовець прагне переконати аудиторію в тому, що перемога на полі бою є єдиним способом зупинити Росію та не дати їй просуватися до Європи. У першому реченні також використовується протиставний сполучник «але» (*mais*), щоб підкреслити труднощі досягнення миру з Росією. У другому реченні використано анафору, повтор займенника

«*наша*» (*notre*), щоб підкреслити важливість захисту української землі та суверенітету. Крім цього, мовець персоніфікує абстрактне поняття Росія, яка «*піде в Європу*» (*se dirigera vers l'Europe*), якщо її не зупинити. Це створює

відчуття терміновості та потреби в негайних діях. Всі прийоми вдало відтворені французькою мовою засобами буквального перекладу.

Імперативні речення також використовуються у медіа, щоб спонукати до дій та спрямовувати до прийняття необхідних рішень. Наведемо приклад з інтерв'ю з М. Подоляком:

Тож допоможіть нам довести, що демократична система набагато ефективніша, ніж будь-яка авторитарна. Не робіть того, про що шкодуватимете, бо несправедливий фінал війни означатиме колосальний хаос у світі [102].

- Alors aidez-nous à prouver qu'un système démocratique est bien plus efficace qu'un système autoritaire. Ne faites pas ce que vous allez regretter, car une fin injuste de cette guerre signifiera un chaos colossal dans le monde [174].

У вищезгаданому прикладі, перше імперативне речення представляє заклик до дії. Ще більшого прагматичного ефекту надає протиставлення «демократична» (*démocratique*) - «авторитарна» (*autoritaire*). Друге речення є застереженням, що має на меті переконати аудиторію ретельно подумати про наслідки своїх дій. Використання заперечної форми «не робіть» («*ne faites pas*») підкреслює важливість повідомлення та створює в аудиторії відчуття обов'язку. Підрядна частина речення є твердженням про наслідки, що викликає почуття відповідальності. Використання прикметника «колосальний» (*colossal*) ще більше підкреслює серйозність потенційних наслідків і спонукає аудиторію вжити заходів, щоб запобігти їм. У перекладі всі прийоми відтворено буквально, що дозволяє зберегти прагматичний потенціал повідомлення.

Розглянемо ще один приклад:

Я часто кажу: ви подивіться карту, подивіться на розмір російської федерації, кількість людей там, кількість накопиченої зброї. І порівняйте з Україною, з Україною, відкритою для Європи [102]. - Je le dis souvent: regardez la carte, regardez la superficie de la Fédération de Russie, le nombre d'habitants là-bas, la quantité d'armes accumulée. Et comparez avec l'Ukraine, avec l'Ukraine, ouverte sur l'Europe [174].

Використання дієслів у наказовій формі «*подивіться*» (*regardez*), «*порівняйте*» (*comparez*) відображає рішучий стиль спілкування, покликаний переконати аудиторію в точці зору мовця. Крім цього, повтор «*подивіться*» (*regardez*) і «*з Україною*» (*avec l'Ukraine*) підкреслює контраст між двома країнами та підсилює аргумент мовця про те, що Росія є могутнішою та загрозовішою силою, ніж Україна. У цьому випадку, перекладач так само вдало уподібнює синтаксичну структуру повідомлення до оригіналу, що дозволяє зберегти прагматичне навантаження у французькій версії.

Не менш важливо відзначити використання риторичних прийомів, таких як **повтор** і **паралелізм**. На синтаксичному рівні ці прийоми використовуються для створення відчуття ритму та підкреслення ключових моментів, що робить їх більш запам'ятовуваними та переконливими. Наприклад:

... чи будемо ми відстоювати основні принципи, відстоювати суверенітет, відстоювати право людей жити без тиранії? [120] - Défendrons-nous les principes les plus fondamentaux ? Défendrons-nous la souveraineté ? Défendrons-nous le droit des peuples à vivre à l'abri de la tyrannie ? [146]

У вищезгаданому прикладі, окрім застосування риторичного питання, варто звернути увагу на анафоричну (паралельну) конструкцію «*чи будемо ми відстоювати*» (*défendrons-nous*), що повторюється тричі. Цей прийом допомагає посилити повідомлення та закріпити його в свідомості аудиторії. На нашу думку, у перекладі анафорична конструкція має більший прагматичний вплив, оскільки перекладач вдався до **членування**, зробивши три окремих речення, що створює ефект риторичних пауз і нагартування.

Розглянемо приклад зі звернення В. Зеленського, який часто використовує повтори та паралельні конструкції:

Рік стійкості. Рік витримки. Рік єдності. Незламні піднялись на боротьбу в лютому. Незламні переможуть [109]. - Une année de résilience. Une année d'endurance. Une année d'unité. Les invincibles se sont levé pour combattre en février. Les invincibles gagneront [180].

У цьому випадку, ми бачимо подвійне використання анафоричних

конструкцій: перша – зі словом «рік» («une année»), що створює відчуття ритму та наголосу, привертаючи увагу до значущості року, про який йде мова; друга – зі словом «незламні» («les invincibles»), що має потужний прагматичний потенціал та підкреслює силу і рішучість бійців. У французькому варіанті прагматичний вплив цих синтаксичних прийомів зберігається завдяки буквальному відтворенню.

Ще один приклад зі звернення президента, де він говорить про Путіна: *Його діти не воюють, його діти не помирають, його діти не страждають. А де його діти й онуки?... Ціна цієї війни - це чужі жертви, не путіна [110]. - Ses enfants ne se battent pas, ses enfants ne meurent pas, ses enfants ne souffrent pas. Et où sont ses enfants et petits-enfants ?... Le prix de cette guerre, ce sont les victimes des autres, pas celles de Poutine [188].*

Дане повідомлення містить повтор та паралелізм фрази «його діти» («ses enfants»). Наступне речення є прикладом риторичного питання, що ще більше підкреслює попередню думку оратора. В останньому реченні використовується антитеза «чужі жертви – жертви Путіна» («les victimes des autres - celles de Poutine»). Цей контраст підкреслює думку про те, що Путін несе відповідальність за страждання людей в Україні, і створює потужний прагматичний вплив на аудиторію. У французькому варіанті всі прийоми максимально збережені засобами синтаксичного уподібнення, що дозволяє досягнути передбачуваного ефекту.

Також, досить часто використовується синтаксичний прийом **парцеляції** з метою привернення уваги читача до ключових моментів і підкреслення важливості кожного окремого сегменту. Наведемо приклад з інтерв'ю з П. Федосенком:

Що мене надихає? Моя земля. Родина. Мої підлеглі, за кожного з яких я відповідаю. Це і є моя насага. Для цього я живу [111]. - Qu'est-ce qui m'inspire ? Mon pays. Ma famille. Mes subordonnés, pour chacun desquels je suis responsable. C'est mon inspiration. C'est pour ça que je vis [177]. Кожен елемент «земля» (pays), «родина» (famille), «підлеглі» (subordonnés) представлений як окрема

одиниця, тим самим підкреслюючи їх індивідуальну важливість. Повідомлення поділено на три короткі речення із дотриманням однієї синтаксичної моделі: «*моя/мої (mon/ma/mes) + [ключове слово]*», що ще більше підсилює прийом парцеляції. Цей навмисний поділ також створює ритмічний ефект, а вибір простих і зрозумілих слів дозволяє зблизитися з читачем. Для відтворення прагматичного впливу перекладач застосував синтаксичнеуподібнення.

Розглянемо приклад зі звернення В. Зеленського у Давосі:

Тиранія випереджає демократію. Мобілізація світу має випередити чергову мобілізацію нашого спільного ворога. Щоб почати війну, Росії знадобилося менше однієї секунди. Щоб упровадити за це перші санкції, світу знадобилися дні [89]. - La tyrannie avance plus vite que la démocratie. La mobilisation du monde doit aller plus vite que la prochaine mobilisation militaire de notre ennemi commun. La Russie a eubesoин de moins d'une seconde pour commencer la guerre. Le monde a eu besoin de plusieurs jours pour réagir avec les premières sanctions [187].

Використання коротких речень створює відчуття прямої та ясності, роблячи аргумент більш доступним та переконливим. Можна прослідкувати, як оратор використовує метод «**гри на контрастах**», протиставляючи «*тиранію*» (*la tyrannie*) та «*демократію*» (*la démocratie*); «*мобілізацію світу*» (*la mobilisation du monde*) та «*мобілізацію ворога*» (*la mobilisation de notre ennemi*); «*менше однієї секунди*» (*moins d'une seconde*) та «*дні*» (*plusieurs jours*). Загалом, перекладач намагався максимально зберегти структуру для передачі того ж ефекту. Лише у двох останніх реченнях відбулася перестановка головної та підрядної частин, що не впливає суттєво на прагматичний потенціал всього повідомлення.

Висновки до Розділу 3

Отже, в ході роботи ми зробили висновок, що успішний переклад прийомів впливу в медіа на лексичному, стилістичному та синтаксичному рівнях вимагає лінгвістичних знань, культурної обізнаності та чутливості до політичного контексту війни. Перекладачі повинні усвідомлювати силу лексичних, стилістичних і синтаксичних прийомів, що використовуються в медіатекстах, і бути в змозі точно передати запланований зміст, не спотворюючи факти та не сприяючи упередженій точці зору.

На лексичному рівні, ми виявили такі прийоми впливу: використання емоційної лексики, зокрема із негативною оцінкою; суржикізми; інвективи; лексика з позитивною конотацією; неологізми; спеціальні терміни суспільно-політичного та військового характеру. Тоді як емоційна лексика, суржикізми, інвективи та неологізми використовуються, щоб викликати сильні емоції та вплинути на психологічний фон аудиторії, то спеціальні терміни, з іншого боку, використовуються для створення відчуття об'єктивності, точності та неупередженості. При перекладі лексичних одиниць перевага надавалася повним і частковим еквівалентам, калькам, лексичній модуляції, конкретизації; інколи стандартизації та лексико-граматичній трансформації транспозиції; рідше описовому перекладу та опущенню, а також транслітерації при перекладі неологізмів і термінів.

Стилістичний рівень відзначився широким використанням метафори, персоніфікації, алюзії, політичних евфемізмів, метонімії, антитези, гіперболи та мейозису для спрощення складних ідей і створення яскравих образів, які відкладуться у свідомості читачів. Ми визначили, що перекладачі Укрінформу успішно відтворили більшість стилістичних прийомів, застосовуючи калькування, еквівалентний переклад, синонімічний переклад, описовий переклад, зрідка додавання та конкретизацію. Проте, не всі стилістичні прийоми вдалося відтворити вдало, зокрема, нейтралізації зазнали метафори «*бої стали окремою сторінкою*» («*les batailles est un événement marquant*») та

«Крим - це оголений нерв росії» (*«La Crimée est un sujet sensible pour la Russie»*); а також втратилась частина гіперболічного акценту при перекладі «випробуванням всіх часів» як «*un test pour les âges*».

На синтаксичному рівні ключовими прийомами ериторичні питання та імперативні речення, повтор, паралельні (анафоричні) конструкції та парцеляція, що використовуються для виділення ключових моментів, підкреслення їх важливості та для успішної аргументації на користь інтересів мовця. Завданням перекладачів було максимально зберегти структуру речень, що дозволяє відтворити прагматичний ефект повідомлення. Таким чином, у перекладі переважає синтаксичне уподібнення, зрідка можна зустріти перестановку або членування.

Таким чином, використання цих прийомів у ЗМІ в умовах війни підкреслює силу мови впливати на громадську думку та формувати сприйняття конфлікту, а їх відтворення цільовою мовою ще раз акцентує на важливості використання ефективних перекладацьких трансформацій.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження ми зробили наступні висновки:

1. Аналіз комунікативних та прагматичних лінгвістичних теорій, таких важливих понять як дискурс, контекст, фреймінг, імплікатура, пресупозиція, послужило підставою для дослідження ефективного використання мовних засобів для передачі прагматичного значення повідомлення. Вивчення цих теоретичних аспектів дозволяє комплексно проаналізувати медійний дискурс під час війни в Україні (2022-2023 рр.), проливаючи світло на способи формування та втілення комунікативно- прагматичних практик, що застосовують ЗМІ з метою переконання та впливу на громадську думку.

2. На формування концепту війни в Україні впливає сукупність ідеологічних та історичних факторів. Ідеологічні причини пов'язані, в першу чергу, з політичними розбіжностями, що сприяють розповсюдженню полярних наративів, зокрема, визначенню війни як «*спецоперації*» російськими ЗМІ та «*повномасштабного вторгнення*» українськими медіа. Крім того, історичні фактори, такі як територіальні конфлікти та етнічна напруженість, сприяють ескалації війни. Роль російських ЗМІ в пропаганді та поширенні фейкової інформації ще більше посилює викривлене розуміння конфлікту. Також, з'являється концепція гібридної війни, що характеризується поєднанням звичайної військової тактики з нетрадиційними методами, такими як інформаційна війна, кібератаки та пропаганда, що ставить нові виклики перед ЗМІ. Безумовно, основні номінації, застосовні для передачі концепту війна, повинні бути адекватно відтворені перекладачами із збереженням головного акценту на опозицію *свій – чужий*.

3. Медіатексти, представлені у воєнний час, охоплюють низку жанрів (репортажі, аналітичні статті, інтерв'ю і т.ін.) і виконують різні функції, основними з яких є інформаційна та функція впливу. Ці тексти несуть значне прагматичне навантаження, набуваючи все більше ознак експресивності, оскільки покликані донести до аудиторії конкретні інтенції автора. Прагматична

спрямованість і комунікативний намір медіатекстів відіграють вирішальну роль у формуванні суспільного сприйняття, пробудженні емоційних реакцій і впливі на дискурс навколо конфлікту. Лексичні одиниці в медіатекстах мають прагматичний заряд і прагматичний потенціал, що дозволяє впливати на значення і наголошувати на певних аспектах війни. При перекладі, складність полягає, перш за все, у відтворенні суб'єктивних номінацій, зокрема у жанрі інтерв'ю.

4. Прагматичний аспект діяльності перекладача в умовах війни в Україні передбачає вирішення кількох завдань. Досягнення функціональної еквівалентності між вихідним і цільовим текстами має важливе значення для забезпечення збереження прагматичного ефекту. Прагматична неупередженість необхідна перекладачеві, щоб уникнути необ'єктивності та точно передати положення, представлені у вихідному тексті. Крім цього, перекладачеві необхідно володіти журналістськими навичками, що є важливою умовою для створення так званого «квазіперекладу», що характеризує сучасний медіапереклад. Також, від перекладача вимагається забезпечення оптимальної релевантності, що передбачає адаптацію перекладу до цільової аудиторії при збереженні домінуючої функції та комунікативної спрямованості вихідного тексту. Прагматичні проблеми виникають через властиві відмінності в мовному та культурному контекстах, делікатність військової тематики та загрозу пропаганди з боку ворога, що вимагає стратегічного вибору мовних засобів та прагматичної адаптації для ефективного передачі запланованого значення.

5. Основними стратегіями для створення комунікативно-прагматичного впливу виявилися такі:

- стратегія подання / викривлення правдивої інформації;
- стратегія створення позитивного іміджу України;
- стратегія формування образу ворога.

Як з'ясувалося, кожна стратегія реалізується через низку тактик:

- тактика хронологізації, тактика локалізації, тактика

специфікації;

- тактика самопрезентації, тактика самозахисту, тактика протидії негативним наративам;

- тактика «навішування ярликів», тактика на зниження, тактика використання прецедентності, тактика дистанціювання читача від ворога з опорою на базову категорію *свій / чужий*.

6. Стратегія подання / викривлення правдивої інформації про війну передбачає застосування різноманітних тактик. ***Хронологізація, локалізація та специфікація*** використовуються для забезпечення всебічного розуміння конфлікту шляхом акцентування на ключових датах, подіях, місцях та особах. Відображення перебігу війни має на меті створити відчуття невідкладності та підкреслити гуманітарні наслідки, викликаючи суспільний інтерес та співпереживання. Незначне викривлення інформації може бути використано як необхідний захід для передачі певної точки зору, підтримки репутації країни або навіть збереження людських життів, хоча потрібно ретельно розглянути етичні наслідки такої практики.

7. Стратегія створення позитивного іміджу України передбачає застосування тактик ***самопрезентації, самозахисту та протидії негативним наративам***. Для формування позитивного іміджу

України використовуються такі мовні засоби, як емоційне мовлення, прагматично заряджені одиниці, конкретизація, апеляція до національних символів, звернення до авторитету. Висвітлення гуманітарних зусиль української влади та військових успіхів армії сприяє підтримці та викликає почуття захвату. Демонстрація допомоги, яку надають міжнародні партнери, зміцнює репутацію України як гідного партнера. Також, протидія поширенню фейкової інформації має вирішальне значення для встановлення довіри до українських ЗМІ – одне з основних завдань Укрінформу у воєнний час.

8. Стратегія формування образу Росії як ворога послуговується такими тактиками, як ***«навішування ярликів», тактика на зниження, використання прецедентності, дистанціювання читача від ворога***. Прийоми, що

передбачають використання емоційного мовлення, гри на контрастах, прецедентних образів та іронії, сприяють посиленню негативних наративів і формуванню суспільного сприйняття. Ця стратегія спрямована на створення відчуття загрози з боку Росії, формування образу України як жертви агресії та виправдання певних військових дій чи політики з боку України.

9. На лексичному рівні, для формування дискурсу навколо війни використовуються різні прийоми впливу. Емоційна лексика, особливо з негативним відтінком, служить для того, щоб викликати в аудиторії певні емоції (обурення або співчуття) та сформуванню упередження. Суржикізми, інвективи, лексика з позитивною конотацією, неологізми, спеціальні суспільно-політичні та військові терміни також сприяють посиленню наративів навколо конфлікту. У перекладі, такі прийоми, як використання повних і часткових еквівалентів; лексичної модуляції, специфікації; інколи стандартизації; лексико-граматичної трансформації транспозиції; рідше описового перекладу, опущення і транслітерації, використовуються для ефективного передачі запланованого значення з урахуванням культурних і мовних відмінностей.

10. На стилістичному рівні, медійний дискурс спирається на різні мовні засоби для передачі переконливих повідомлень за допомогою більш спрощеного та експресивного мовлення. Комунікативно-прагматичному впливу медіатекстів сприяють метафори, персоніфікації, алюзії, політичні евфемізми, метонімії, антитези, гіперболи, мейозис. Під час перекладу використовуються такі прийоми, щоб зберегти стилістичні особливості в цільовій мові: калькування, еквівалентний переклад, синонімічний переклад, описовий переклад, зрідка додавання та конкретизація. В окремих випадках було застосовано нейтралізацію для відтворення метафор.

11. На синтаксичному рівні, риторичні питання, імперативні речення, повтори, паралельні (анафоричні) конструкції та парцеляції відіграють значну роль у втіленні функції впливу в медіа-дискурсі. Ці синтаксичні структури допомагають підкреслити ключові моменти, викликати емоційну реакцію та створити повідомлення, що запам'ятовуються громадськості. Під час перекладу

застосовуються такі прийоми, як синтаксичне уподібнення, зрідка перестановка та членування, щоб гарантувати збереження прагматичного ефекту в перекладеному тексті з дотриманням синтаксичних норм і структур мови перекладу.

На завершення зазначимо, що комплексний аналіз комунікативних і прагматичних стратегій впливу та їх відтворення у медіатекстах французькою мовою дасть можливість сформулювати новий перекладознавчий підхід, нову жанрову теорію медіаперекладу під час війни. Розуміння цієї динаміки надзвичайно важливе для критичної оцінки репрезентації концепту війни в Україні уЗМІ та сприяння ефективному перекладу медіатекстів на військово-політичну тематику з метою впливу на іноземну аудиторію.

Як перспективу дослідження, можна зауважити, що наша робота відкриває нові можливості подальшого аналізу стратегій, тактик і прийомів висвітлення концепту війни та їх адекватного перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азнаурова Э.С. Прагматика художественного слова. Ташкент: Фан, 1988. 121 с.
2. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.
3. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу: навч. посіб. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
4. Боряк І., Звягіна Н., Семенова К. Лінгвістична експертиза мови українських ЗМІ в контексті культурно-ідентифікаційних процесів. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2019. Вип. 49. С. 49-54.
5. Булах М. Б. Евфемізми в медіатексті: функціональний аспект. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Київ, 2016. Вип. 33. С. 97-110.
6. Введение в теорию и практику перевода: учеб. пособие/под общ. ред. Т.Ю Введенской. Днепро : НГУ, 2017. 191с.
7. Гак В. Г. Сопоставительная лексикология: На материале французского и русского языков. Москва : Междунар. Отношения, 1997. 264 с.
8. Григор'єва О. Прагматичний аспект перекладу: засоби прагматичної адаптації тексту. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2011. Вип. 15. С. 285-289.
9. Жугай В. Й. Висвітлення російсько-української війни 2022 року у ЗМІ. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)*: матеріали міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 847-851.

10. Івкова Н. М. Традиційний та сучасний погляди на форми реалізації публіцистичного мовлення. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"*. 2015. Вип. 240. С. 41-46.
11. Каверіна А. Довіра до конвергентних медіа в Україні: дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04. Харків, 2017. 199 с. 12. Калужинська Ю. В. Лексико-словотвірна вербалізація негативної оцінки у мові української газетної періодики початку ХХІ сторіччя: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Переяслав-Хмельницький, 2017. 259 с. 13. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови: навч. посіб. 2-ге вид. Львів: ПАЮ, 2007. 400 с.
12. Ковальова О. К. Функціонально-стилістичні особливості паратексту новинних медіатекстів у французьких інтернет-ЗМІ. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. Філологічні науки*. Житомир, 2017. Вип. 2 (86). С. 68-72.
13. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высш. шк., 1990. 253 с.
14. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2011. 187 с.
15. Левченко Т. М. Суржик як засіб пейоративної оцінки в мові засобів масової комунікації. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Харків, 2020. Вип. 85. С. 72–76.
16. Магда Є. В. Гібридна війна: вижити і перемогти. Харків: Віват, 2015. 320 с.
17. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації, пер. з англ. О. Вольна, Г. Сташків. Львів: Літопис, 2010. 583 с.
18. Максименко О. Медійний переклад в умовах інформаційної війни. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ, 2014. Вип. 50(2). С. 29-34.
19. Максимова К. Пропаганда у висвітленні війни в Україні російськими ЗМІ: лінгвістичний аналіз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. Вип. 40. С. 69-73.

20. Нойберт А. Прагматические аспекты перевода. Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике: сб. ст. / подред. В. Н. Комиссарова. Москва: Международные отношения, 1978. С. 185–201.

21. Петровська Ж. Ефект фреймінгу: пострадянський та західний досвід. *Вісник Львівського університету*. Львів, 2018. Вип. 44. С. 172–178.

22. Посмітна В. Комунікативні стратегії та тактики мас-медійного дискурсу в аспекті потенційної загрози деструктивного мовного впливу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 39. С. 123-126.

23. Посмітна В. Комунікативні стратегії та тактики українських військових змі в протидії інформаційній агресії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 40. С. 114-118.

24. Почепцов Г. Г. Прагматический аспект изучения предложения (к построению теории прагматического синтаксиса). *Иностранные языки в школе*. Киев, 1975. №6. С. 15–25.

25. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Москва: Международные отношения, 1974. 214 с.

26. Саморегуляція українських медіа під час дії воєнного стану в Україні. З досвіду роботи Комісії з журналістської етики: аналіт.-довід. зб. / за заг. ред.: Л. Кузьменко, Л. Куц, М. Дворового, О. Погорелова. Київ: Комісія з журналістської етики, 2022. 90 с.

27. Сахарук І. Прецедентні одиниці як засіб реалізації сугестії в українському медійному дискурсі. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. Кривий Ріг, 2015. Вип.13. С. 337–345.

28. Світлична О., Царенко О. Мовна репрезентація війни в українських інтернет-ЗМІ. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2018. Вип. 270(1). С.116-122.

29. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 716 с.

30. Серажим К. С. Специфіка і розуміння журналістського тексту. *Редакційно-видавнича справа: досвід, проблеми, майбутнє*. Київ, 1997. С. 94-111.
31. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд відволонтера до науковця : монографія. Київ : НА СБ України, 2018. 517 с.
32. Турченко Ф., Турченко Г. Проект «Новоросія» і новітня російськоукраїнська війна. Київ: Інститут історії України НАН України, 2015. 166 с.
33. Українське суспільство в умовах війни. 2022: монографія / заред.: С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.
34. Форманова С.В. Інвектива в сучасних інтернет виданнях. *Young Scientist*. 2018. № 9.1 (61.1). С. 121–124. 37. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова: підручник. Київ: Либідь, 1995. 320 с.
35. Шевченко Л., Сизонов Д. Теорія медіалінгвістики: підручник / за ред. Шевченко Л. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. 214 с.
36. Щепка О. А. Сучасний публіцистичний текст: кваліфікаційні та диференційні ознаки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. Вип.34. С. 103–106.
37. Юркова Ю., Квіт С. Концепт «війна» в українських ЗМІ: семантична і соціокультурна аналітика. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2016. Вип. 31. С. 81-86.
38. Austin J. L. *How to do things with words*. Oxford: University Press. 1962, 174 p.
39. Baker M. *In other words: A coursebook on translation*. London & New York: Routledge, 1992. 317 p.
40. Baker M. *Translation and Conflict: A narrative account*. London & New York: Routledge, 2006. 202 p.

41. Cialdini R. *Influence: The Psychology of Persuasion*. New York: HarperCollins, 1984. 279 p.
42. Entman R. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 1993. Vol. 43(4). P. 51-58.
43. Faerch C., Kasper G. *Strategies in interlanguage communication (Applied Linguistics and Language Study)*. London and New York: Longman, 1983. 248 p.
44. Fairclough N. *Media Discourse*. London: Edward Arnold, 1995. 214 p.
45. Galeotti M. I'm Sorry for Creating the "Gerasimov Doctrine". *Foreign Policy*, March 5, 2018.
46. Gee J. P. *An introduction to discourse analysis: Theory and method*. London & New York: Routledge, 2014. 248 p.
47. Grice H. *Logic and Conversation*. *Academic Press*. New York, 1975. Vol. 3. P. 41–58.
48. Grice H. *Studies in the Way of Words*. Harvard: Harvard University Press, 1989. 394 p.
49. Halliday M. A. K. *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. London: Edward Arnold, 1978. 256 p.
50. Hoffer E. *The Passionate State of Mind: And Other Aphorisms*. New Jersey: Hopewell Publications, 2006. 120 p.
51. House J. *Translation quality assessment: A model revisited*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1997. 207 p.
52. Jakobson R. *Shifters, verbal categories, and the Russian verb*. Massachusetts: Harvard University Press, 1957. 14 p.
53. Katan D. *Translating Cultures. An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*. Manchester: St. Jerome Publishing, 1999. 271 p.
54. Khamzaev S.A. Pragmatic Function of Linguistic Units. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2021, Vol 04 (12), P. 3903-3908.
55. Lakoff G. *The Political Mind: A Cognitive Scientist's Guide to Your Brain and Its Politics*. London: Penguin, 2008. 320 p.

56. Levinson S. Pragmatics. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. 434 p.
57. Morris C. Foundations of the Theory of Signs. Chicago: University of Chicago Press, 1938. 59 p.
58. Pomerantsev P., Weiss M. The menace of unreality: How the Kremlin weaponizes information, culture and money. New York: Institute of Modern Russia, 2014. 41 p.
59. Rosen J., What are Journalists for? New Haven, CT: Yale University Press, 1999. 338 p.
60. Seib P. The Future of Diplomacy. Cambridge: Polity Press, 2016. 150 p.
61. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. London and New York : Routledge, 2001. 691 p.
62. Singer P., Brooking E. Like War: The Weaponization of Social Media. Boston: Houghton Mifflin, 2018. 416 p.
63. Sperber D., Wilson D. Relevance: communication and cognition. Oxford: Basil Blackwell, 1986. 279 p.
64. Van Dijk T. A. Principles of Critical Discourse Analysis. *Discourse & Society*. 1993. Vol. 4(2). P. 249-283.
65. Venuti L. The Translation Studies Reader. London & New York: Routledge, 2000. 539 p.
66. Vinay J., Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English. Philadelphia: John Benjamins pub. co, 1995. 250 p.
67. Yekelchik S. Ukraine: What Everyone Needs to Know. Oxford: Oxford University Press, 2020. 240 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Великий обмін: Україна повернула додому ще 100 полонених. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3694003-velikij-obmin-ukraina-povernula-dodomu-se-100-polonenih.html>
2. Визволення Гостомеля: як рік тому ЗСУ знищили елітний російський десант. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3690575-vizvolenna-gostomela-ak-rik-tomu-zsu-znisili-elitnij-rosijskij-desant.html>
3. Війська РФ вдарили ракетами С-300 по житловому комплексу в Запоріжжі. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3684023-vijska-rf-vdarili-raketami-s300-po-zitlovomu-kompleksu-v-zaporizzi.html>
4. Віктор Ляшко, міністр охорони здоров'я України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3668211-viktor-lasko-ministr-ohoroni-zdorova-ukraini.html>
5. Влада РФ підбурює до геноциду українців і здійснює його. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3494872-vlada-rf-pidburue-do-genocidu-ukrainciv-i-zdijsnue-jogo.html>
6. В окупованому Криму, Белгороді та Курську пролунали вибухи. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3635937-v-okupovanomu-krimu-belgorodi-ta-kursku-prolunali-vibuhi.html>
7. Ворог уранці вдарив ракетою по центру Краматорська, один загинув. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3682122-vorog-vranci-vdariv-raketou-po-centru-kramatorska-odin-zagiblij.html>
8. Ганна, яка евакуювалася з «Азовсталі» з дитиною. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3480377-ganna-aka-evakuovalasa-z-azovstali-z-ditinou.html>
9. «Генерал зима» не допоможе Путіну здолати Україну – Боррель. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3607240-general-zima-ne-dopomoze-putinu-zdolati-ukrainu-borrel.html>
10. Генеральна секретарка ОБСЄ Гельга Марія Шмід. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3642264-generalna-sekretarka-obse-gelga-maria-smid.html>

11. Директор ЦРУ: Через невдачі у війні путін може й даліпогрожувати ядерною зброєю. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3458023-direktor-cru-cerez-nevdaci-u-vijni-putin-moze-j-dali-pogrozuvati-adernou-zbroeu.html>
12. Дмитро Кулеба, міністр закордонних справ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3542380-dmitro-kuleba-ministr-zakordonnih-sprav.html>
13. Егілс Левітс, президент Латвії. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3523885-egils-levits-prezident-latvii.html>
14. Європа запустила програму «Генератори надії» для України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3620451-evropa-zapustila-programu-generatori-nadii-dla-ukraini.html>
15. Завдяки морському експорту 43 країни світу отримали понад 22 мільйони тонн продовольства – Зеленський. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3673775-zavdaki-morskому-eksportu-43-kraini-svitu-otrimali-ponad-22-miljoni-tonn-prodovolstva-zelenskij.html>
16. Загарбники взяли під контроль заповідник «АсканіяНова» на Херсонщині. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3687229-zagarbniki-vzali-pid-kontrol-zapovidnik-askania-nova-na-hersonsini.html>
17. Загарбники завезли «Гради» на ЗАЕС і готують провокації – Енергоатом. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3630238-zagarbniki-zavezli-grad-na-zaes-i-gotuut-provokacii-energoatom.html>
18. Залужний: 9 листопада ЗСУ взяли під контроль 12 населених пунктів біля Херсона. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3611411-zaluznij-9-listopada-zsu-vzali-pid-kontrol-12-naselenih-punktiv-bila-hersona.html>
19. Зеленський звернувся до учасників Всесвітнього економічного форуму в Давосі. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3655000-zelenskij-zvernuvsa-do-ucasnikiv-vsesvitnogo-ekonomichnogo-forumu-v-davosi.html>

20. Зеленський назвав умову, за якої можливий мир зросією. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3690921-zelenskij-nazvav-umovu-za-akoi-mozlivij-mir-z-rosieiu.html>

21. Зеленський – про страту українського воїна: Це відеоросії, якою вона є. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3694808-zelenskij-pro-stratu-ukrainskogo-voina-ce-video-rosii-akou-vona-e.html>

22. Зеленський у Львові зустрівся з президентом Європарламенту Мецолою. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3678104-zelenskij-u-lvovi-zustrivsa-z-prezidentom-evroparlamentu-mecolou.html>

23. Злочини Росії в Україні мають ознаки геноциду – Дуда. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3418591-zlocini-rosii-v-ukraini-maut-oznaki-genocidu-duda.html>

24. ЗСУ вдарили по Зміїному: гарнізон росіян зазнав значних втрат. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3511854-zsu-vdarili-po-zmiinomu-garnizon-rosian-zaznav-znacnih-vtrat.html>

25. ЗСУ звільнили село Макіївка на Луганщині. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3613538-zsu-zvilnili-selo-makiivka-na-lugansini.html>

26. ЗСУ отримують 11 потужних комплексів безпілотників PUMA-LE. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3600198-zsu-otrimaut-11-potuznih-kompleksiv-bezpilotnikiv-pumale.html>

27. З чого починався і як йшов шлях путіна та Львової-Белової до ордеру МКС. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3684450-z-cogo-pocinavsia-i-ak-jsov-slah-putina-ta-lvovoibelovoi-do-orderu-mks.html>

28. Кремлівська постановка: путін, російська студентка і Віденський університет. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-factcheck/3667197-kremlivska-postanovka-putin-rosijska-studentka-i-videnskij-universitet.html>

29. Кулеба – міністрам G20: Поставити росію на місце єглобальним викликом номер один. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3524610-kuleba-ministram-g20-postaviti-rosiu-na-misce-e-globalnim-viklikom-nomer-odin.html>

30. Маріуполь. Втеча з пекла. Моя історія. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3529790-mariupol-vteca-z-pekla-moa-istoria.html>

31. Михайло Забродський, перший заступник Голови Комітету ВР з питань національної безпеки, оборони і розвідки, генерал-лейтенант. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3577138-mihajlo-zabrodskij-persij-zastupnik-golovi-komitetu-vr-z-pitan-nacionalnoi-bezpeki-oboroni-i-rozvidki-generallejtenant.html>

32. Михайло Подоляк, радник голови Офісу Президента. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3621422-mihajlo-podolak-radnik-golovi-ofisu-prezidenta.html>

33. Міжнародний кримінальний суд планує відкрити дві справи щодо воєнних злочинів РФ в Україні – NYT. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3681856-miznarodnij-kriminalnij-sud-planue-vidkriti-dvi-spravi-sodo-voennih-zlociniv-rf-v-ukraini-nyt.html>

34. Міжнародні партнери нададуть Україні \$115 мільярдів – Шмигаль. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3695132-miznarodni-partneri-nadadut-ukraini-115-milardiv-smigal.html>

35. Місто-привид: як виглядає окупований Маріуполь. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3624091-mistoprivid-ak-vigladae-okupovani-j-mariupol.html>

36. “Московій на Україні перейменували, чому не на Бандерій”. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-factcheck/3660471-moskovij-na-ukrainij-perejmenuvali-comu-ne-na-banderij.html>

37. На Київщині залишаються неідентифікованими 199 тіл. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3682749-na-kiivsini-zalisautsa-neidentifikovanimi-199-til.html>

38. На озброєнні ЗСУ вже є п'ять бригад винищувачів – Ігнат. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3691150-na-ozbroenni-zsu-vze-e-pat-brigad-vinisuvaciv-ignat.html>

39. Незламні піднялись на боротьбу в лютому. Незламні переможуть – Зеленський. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3675079-nezlamni-pidnalis-na-borotbu-v-lutomu-nezlamni-peremozut-zelenskij.html>

40. Новий наступ рф може статись на будь-якому напрямку Зеленський. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3657269-novij-nastup-rf-moze-statis-na-budakomu-napramku-zelenskij.html>

41. Павло Федосенко, Герой України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3505407-pavlo-fedosenko-geroj-ukraini.html>

42. Поблизу Маріуполя знайшли понад 1 500 новихмогил. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3609200-poblizu-mariupola-znajšli-ponad-1-500-novih-mogil-vvs.html>

43. Повернемо український прапор в усі наші міста:Зеленський показав кадри зі звільненої Київщини. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3690554-povernemo-ukrainskij-prapor-v-usi-nasi-mista-zelenskij-pokazav-kadri-zi-zvilnenoj-kiivsini.html>

44. «Рамштайн»: Остін заявляє, що боротьба України за свободу перейшла у вирішальний момент. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3682772-ramstajn-ostin-zaavlae-so-borotba-ukraini-za-svobodu-perejsla-u-virisalnij-moment.html>

45. Рік тому росія скинула бомбу на театр у Маріуполі: Зеленський нагадав про трагедію. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3683092-rik-tomu-rosia-skinula-bombu-na-teatr-u-mariupoli-zelenskij-nagadav-pro-tragediu.html>

46. роспроп вигадав “флешмоб” американських військових проти війни з росією. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-factcheck/3660038-rosprop-vigadav-flesmob-amerikanskih-vijskovih-proti-vijni-z-rosieiu.html>

47. Сенат Польщі визнав російську владу терористичним режимом. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3601635-senat-polsi-viznav-rosijsku-vladu-teroristicnim-rezimom.html>

48. Сергій Медведєв, професор латвійського Вільного університету. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3601576-sergij-medvedev-profesor-latvijskogo-vilnogo-universitetu.html>

49. Словаччина передала Україні всі 13 обіцяних винищувачів МіГ-29. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3696872-slovaccina-peredala-ukraini-vsi-13-obicanih-vinisuvaciv-mig29.html>

50. США дали гідну відповідь на агресію путіна й підтвердили своє глобальне лідерство – Байден. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3667105-ssa-dali-gidnu-vidpovid-na-agresiu-putina-j-pidтверdili-svoe-globalne-liderstvo-bajden.html>

51. У боях за Бахмут росіяни перейшли до «сирійської» тактики — Сирський. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3693766-u-boah-za-bahmut-rosiani-perejsli-do-sirijskoi-taktiki-sirskij.html>

52. У Європі зареєстрували вже майже п'ять мільйонів біженців з України – ООН. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3665195-u-evropi-zareestruvali-vze-majze-pat-miljoniv-bizenciv-z-ukraini-oon.html>

53. Україні потрібно більше сучасної та важкої зброї час має значення – Столтенберг. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3655015-ukraini-potribno-bilse-sucasnoi-ta-vazkoi-zbroi-i-cas-mae-znacenna-stoltenberg.html>

54. Українська розвідка прогнозує наступ росіян у Донецькій, Луганській областях та на Запоріжжі. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3666285->

ukrainska-rozvidka-prognozue-nastup-rosian-u-doneckij-luganskij-oblastah-ta-na-zaporizzi.html

55. Українські військові вранці знищили ворожі штурмовик Су-25 та безпілотник. URL:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3651020-ukrainski-vijskovi-vranci-znisili-vorozi-sturmovik-su25-ta-bezpilotnik.html>

56. У прифронтових регіонах за підтримки уряду Франції будуть розгорнуті модульні лікарні. URL:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3699290-u-prifrontovih-regionah-za-pidtrimki-uradu-francii-budut-rozgornuti-modulni-likarni.html>

57. У росії планують мобілізувати 400 тисяч під виглядом «добровольців» – британська розвідка. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3689280-u-rosii-planuut-mobilizuvati-400-tisac-pid-vigliadom-dobrovolciv-britanska-rozvidka.html>

58. У Херсоні росіяни влучили в зупинку громадського транспорту, троє загиблих. URL:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3680127-u-hersoni-rosiani-vlucili-v-zupinku-gromadskogo-transportu-troe-zagiblih.html>

59. Четвертий в історії саміт Ради Європи відбудеться у травні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3609359-cetvertij-v-istorii-samit-radi-evropi-vidbudetsa-u-travni.html>

60. Шмигаль - про призначення директора НАБУ: Україна виконала всі сім рекомендацій Єврокомісії. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3678797-smigal-pro-priznacenna-direktora-nabu-ukraina-vikonala-vsi-sim-rekomendacij-evrokomisii.html>

61. Au moins un mort dans une frappe de missile russe sur Kramatorsk. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3682198-au-moins-un-mort-dans-une-frappe-de-missile-russe-sur-kramatorsk.html>

62. Commandant ukrainien : Les Russes ont adopté la tactique syrienne dans les batailles pour Bakhmout. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3693940>

[commandant-ukrainien-les-russes-ont-adopte-la-tactique-syrienne-dans-les-batailles-pour-bakhmout.html](#)

63. Comment Poutine et Lvova-Belova ont entamé leur parcours vers le mandat d'arrêt de la CPI. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3686079-comment-poutine-et-lvovabelova-ont-entame-leur-parcours-vers-le-mandat-darret-de-la-cpi.html>

64. Denys Chmygal : Les partenaires internationaux fourniront 115 milliards de dollars à l'Ukraine. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-economy/3695288-denys-chmygal-les-partenaires-internationaux-fourniront-115-milliards-de-dollars-a-lukraine.html>

65. Des hôpitaux modulaires seront déployés dans les régions de première ligne avec le soutien de la France. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-society/3699358-des-hopitaux-modulaires-seront-deployes-dans-les-regions-de-premiere-ligne-avec-le-soutien-de-la-france.html>

66. Dmytro Kuleba, ministre ukrainien des Affaires étrangères. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3545077-dmytro-kuleba-ministre-ukrainien-des-affaires-etrangeres-pour-nous-la-crimee-sera-toujours-a-lordre-du-jour.html>

67. Egils Levits, Président de la Lettonie. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3526488-egils-levits-president-de-la-lettonie-je-pense-que-nous-avons-reussi-a-convaincre-la-vieille-europe-que-la-russie-est-une-menace-pour-tout-le-monde.html>

68. Energoatom : des LRM Grad déployés par les envahisseurs à la centrale nucléaire de Zaporijjia pour préparer des provocations. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3630467-energoatom-des-lrm-grad-deployes-par-les-envahisseurs-a-la-centrale-nucleaire-de-zaporijjia-pour-preparer-des-provocations.html>

69. G7 стоятима на боці України, доки буде потрібно. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3639918-g7-stoatime-na-boci-ukraini-doki-bude-potribno.html>

70. Guerre en Ukraine : Au moins 18 millions de personnes ont besoin d'une aide humanitaire. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3674579-guerre-en-ukraine-au-moins-18-millions-de-personnes-ont-besoin-dune-aide-humanitaire.html>

71. Guerre en Ukraine : Marioupol transformée en ville fantôme. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3624518-guerre-en-ukraine-marioupol-transformee-en-ville-fantome.html>

72. Hanna, la femme évacuée d'Azovstal avec son bébé. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3484090-hanna-la-femme-evacuee-dazovstal-avec-son-bebe.html>

73. Helga Maria Schmid, secrétaire générale de l'OSCE. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3642748-helga-maria-schmid-secretaire-generale-de-losce.html>

74. Il y a un an, l'armée russe a largué une bombe aérienne sur le théâtre dramatique de Marioupol. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3683375-il-y-a-un-an-larmee-russe-a-largue-une-bombe-aerienne-sur-le-theatre-dramatique-de-marioupol.html>

75. Jens Stoltenberg a promis à l'Ukraine des armes « plus lourdes et plus modernes ». URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3655024-jens-stoltenberg-a-promis-a-lukraine-des-armes-plus-lourdes-et-plus-modernes.html>

76. Joe Biden : Nous avons construit une coalition mondiale et nous soutiendrons l'Ukraine aussi longtemps qu'il le faudra. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3667288-joe-biden-nous-avons-construit-une-coalition-mondiale-et-nous-soutiendrons-lukraine-aussi-longtemps-quil-le-faudra.html>

77. Kouleba aux ministres du G20 : Remettre la Russie à sa place est le défi mondial numéro un. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3524748-kouleba-aux-ministres-du-g20-remettre-la-russie-a-sa-place-est-le-defi-mondial-numero-un.html>

78. La CIA prévient que Poutine pourrait recourir à une arme nucléaire en Ukraine. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3458822-la-cia-previent-que-poutine-pourrait-recourir-a-une-arme-nucleaire-en-ukraine.html>

79. La Cour pénale internationale ouvrirait une enquête pour crimes de guerre commis par la Russie en Ukraine. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3681991-la-cour-penale-internationale-ouvrirait-une-enquete-pour-crimes-de-guerre-commis-par-la-russie-en-ukraine.html>

80. La Crimée occupée, Belgorod et Koursk en Russie secouées par des explosions. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3636100-la-crimee-occupee-belgorod-et-koursk-en-russie-secouees-par-des-explosions.html>

81. La guerre en Ukraine sera discutée au Sommet des chefs d'État et de gouvernement du Conseil de l'Europe à Reykjavik. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3609566-la-guerre-en-ukraine-sera-discutee-au-sommet-des-chefs-detat-et-de-gouvernement-du-conseil-de-leurope-a-reykjavik.html>

82. La libération de Gostomel : il y a un an, les forces armées ukrainiennes ont éliminé une unité d'infanterie parachutiste russe. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3690609-la-liberation-de-gostomel-il-y-a-un-an-les-forces-armees-ukrainiennes-ont-elimine-une-unite-dinfanterie-parachutiste-russe.html>

83. La Pologne a reconnu la Russie comme un « régime terroriste ». URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3601732-la-pologne-a-reconnu-la-russie-comme-un-regime-terroriste-.html>

84. La propagande russe a inventé un flash mob de l'armée américaine contre la guerre avec la Russie. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3662197-la-propagande-russe-a-invente-un-flash-mob-de-larmee-americaine-contre-la-guerre-avec-la-russie.html>

85. L'armée ukrainienne a frappé les forces russes sur l'île aux Serpents. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3469022-larmee-ukrainienne-a-frappe-les-forces-russes-sur-lile-aux-serpents.html>

86. L'armée ukrainienne a libéré le village de Makiivkadans la région de Louhansk. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3613578-larmee-ukrainienne-a-libere-le-village-de-makiivka-dans-la-region-de-louhansk.html>

87. L'armée ukrainienne va recevoir 11 drones PUMA-LE pour plus de 540 millions de hryvnias. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3600895-larmee-ukrainienne-va-recevoir-11-drones-pumale-pour-plus-de-540-millions-de-hryvnias.html>

88. La Slovaquie confirme la livraison des chasseurs Mig-29 à l'Ukraine. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3683699-la-slovaquie-confirme-la-livraison-des-chasseurs-mig29-a-lukraine.html>

89. Le G7 promet de soutenir les Ukrainiens face à l'hiver qui s'approche. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3607327-le-g7-promet-de-soutenir-les-ukrainiens-face-a-lhiver-qui-sapproche.html>

90. Le renseignement ukrainien prévoit des offensives russes dans les régions de Donetsk, Lougansk et Zaporijjia. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3666457-le-renseignement-ukrainien-prevoit-des-offensives-russes-dans-les-regions-de-donetsk-lougansk-et-zaporijjia.html>

91. Les forces armées ukrainiennes disposent déjà de cinq brigades de chasseurs. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3691391-les-forces-armees-ukrainiennes-disposent-deja-de-cinq-brigades-de-chasseurs.html>

92. Les forces ukrainiennes ont abattu un Su-25 et un drone Orlan-10 russes. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3651061-les-forces-ukrainiennes-ont-abattu-un-su25-et-un-drone-orlan10-russes.html>

93. Les pays du G7 confirment leur totale solidarité et leur soutien inébranlable à l'égard de l'Ukraine et de son peuple. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3639993-les-pays-du-g7-confirment-leur-totale-solidarite-et-leur-soutien-inebranlable-a-legard-de-lukraine-et-de-son-peuple.html>

94. Le premier ministre ukrainien estime que l'Ukraine a rempli toutes les conditions nécessaires pour rejoindre l'UE. URL: [https://www.ukrinform.fr/rubric-](https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3691391-les-forces-armees-ukrainiennes-disposent-deja-de-cinq-brigades-de-chasseurs.html)

[polytics/3678997-le-premier-ministre-ukrainien-estime-que-lukraine-a-rempli-toutes-les-conditions-necessaires-pour-rejoindre-lue.html](https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3678997-le-premier-ministre-ukrainien-estime-que-lukraine-a-rempli-toutes-les-conditions-necessaires-pour-rejoindre-lue.html)

95. Le président Duda : les crimes de la Russie enUkraine montrent des signes de génocide. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3418618-le-president-duda-les-crimes-de-la-russie-en-ukraine-montrent-des-signes-de-genocide.html>

96. Les autorités russes encouragent et commettent le génocide des Ukrainiens. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3495043-les-autorites-russes-encouragent-et-commettent-le-genocide-des-ukrainiens.html>

97. Les envahisseurs ont pris le contrôle de la réserve naturelle d'Askania-Nova dans la région de Kherson. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3687357-les-envahisseurs-ont-pris-le-controle-de-la-reserve-naturelle-daskanianova-dans-la-region-de-kherson.html>

98. Les troupes russes ont frappé un complexe résidentielà Zaporijjia avec des missiles S-300. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3684202-les-troupes-russes-ont-frappe-un-complexe-residentiel-a-zaporijjia-avec-des-missiles-s300.html>

100. Lloyd Austin déclare que le moment est crucial dansla lutte de l'Ukraine pour la liberté. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3682930-lloyd-austin-declare-que-le-moment-est-crucial-dans-la-lutte-de-lukraine-pour-la-liberte.html>

101. L'Ukraine et la Russie ont échangé plus de 100prisonniers de guerre chacun. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3694125-lukraine-et-la-russie-ont-echange-plus-de-100-prisonniers-de-guerre-chacun.html>

102. L'Ukraine réclame justice après une vidéo montrantla décapitation d'un prisonnier ukrainien par un soldat russe. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3694888-lukraine-reclame-justice-apres-une-video-montrant-la-decapitation-dun-prisonnier-ukrainien-par-un-soldat-russe.html>

103. Marioupol. Fuir l'enfer. Mon histoire. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3538175-marioupol-fuir-lenfer-mon-histoire.html>
104. Moscovium « renommé Ucrainium ». Pourquoi pas Banderium ? URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-society/3662365-moscovium-renomme-ucrainium-pourquoi-pas-banderium-.html>
105. Mykhailo Podoliak, conseiller du directeur de cabinet du président. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3628300-mykhailo-podoliak-conseiller-du-directeur-de-cabinet-du-president.html>
106. Mykhaylo Zabrotsky, premier vice-président du comité de la Verkhovna Rada de l'Ukraine sur la sécurité nationale, la défense et le renseignement. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3579740-mykhaylo-zabrotsky-premier-vice-president-du-comite-de-la-verkhovna-rada-de-lukraine-sur-la-securite-nationale-la-defense-et-le-renseignement.html>
107. ONU : Le nombre de réfugiés ukrainiens en Europe atteint presque 5 millions. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-society/3665295-onu-le-nombre-de-refugies-ukrainiens-en-europe-atteint-presque-5-millions.html>
108. Pavlo Fedossenko, Héros de l'Ukraine. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3506700-pavlo-fedossenko-heros-de-lukraine-.html>
109. Plus de 1 500 nouvelles tombes découvertes près de Marioupol. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3609273-bbc-plus-de-1-500-nouvelles-tombes-decouvertes-pres-de-marioupol.html>
110. Près de 200 corps de victimes de l'armée russe restent non identifiés dans la région de Kyiv. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3682971-pres-de-200-corps-de-victimes-de-larmee-russe-restent-non-identifies-dans-la-region-de-kyiv.html>
111. Président Zelensky : Les invincibles se sont levés pour combattre en février, les invincibles vaincront. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric->

[society/3675175-president-zelensky-les-invincibles-se-sont-leves-pour-combattre-en-fevrier-les-invincibles-vaincront.html](https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3675175-president-zelensky-les-invincibles-se-sont-leves-pour-combattre-en-fevrier-les-invincibles-vaincront.html)

112. Selon Londres, la Russie lance une nouvelle campagne de recrutement. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3699575-selon-londres-la-russie-lance-une-nouvelle-campagne-de-recrutement.html>

113. Sergei Medvedev, professeur à l'Université libre de Lettonie. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3606488-sergei-medvedev-professeur-a-l-universite-libre-de-lettonie.html>

114. Trois morts dans une attaque russe sur un arrêt de transport public à Kherson. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3680257-trois-morts-dans-une-attaque-russe-sur-un-arret-de-transport-public-a-kherson.html>

115. Une nouvelle mise en scène du Kremlin : Poutine, une étudiante russe et l'Université de Vienne. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3667767-une-nouvelle-mise-en-scene-du-kremlin-poutine-une-etudiante-russe-et-l-universite-de-vienne.html>

116. Valeriy Zaloujny : Les forces armées ukrainiennes ont pris le contrôle de 12 localités près de Kherson le 9 novembre. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3611669-valeriy-zaloujny-les-forces-armees-ukrainiennes-ont-pris-le-controle-de-12-localites-pres-de-kherson-le-9-novembre.html>

117. Viktor Liachko, ministre ukrainien de la Santé. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3671580-viktor-liachko-ministre-ukrainien-de-la-sante.html>

118. Volodymyr Zelensky a exhorté le monde à mettre en œuvre sa formule de paix aussi rapidement que possible. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3655035-volodymyr-zelensky-a-exhorte-le-monde-a-mettre-en-uvre-sa-formule-de-paix-aussi-rapidement-que-possible.html>

119. Volodymyr Zelensky : La nouvelle offensive russe peut venir de n'importe quel côté. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3657509->

[volodymyr-zelensky-la-nouvelle-offensive-russe-peut-venir-de-nimporte-quel-cote.html](#)

120. Volodymyr Zelensky : La paix avec la Russie ne sera possible qu'après la victoire de l'Ukraine sur le champ de bataille. URL:

<https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3691455-volodymyr-zelensky-la-paix-avec-la-russie-ne-sera-possible-quapres-la-victoire-de-lukraine-sur-le-champ-debataille.html>

121. Volodymyr Zelensky : Nous remettons le drapeau ukrainien dans toutes nos villes. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-ato/3690581-volodymyr-zelensky-nous-remettons-le-drapeau-ukrainien-dans-toutes-nos-villes.html>

122. Volodymyr Zelensky rencontre la présidente du Parlement européen à Lviv. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-polytics/3678167-volodymyr-zelensky-rencontre-la-presidente-du-parlement-europeen-a-lviv.html>

123. Zelensky : L'Ukraine a livré 22 millions de tonnes de produits alimentaires à 43 pays grâce aux exportations maritimes. URL: <https://www.ukrinform.fr/rubric-economy/3673894-zelensky-lukraine-a-livre-22-millions-de-tonnes-de-produits-alimentaires-a-43-pays-grace-aux-exportations-maritimes.html>

Résumé

Le présent mémoire de diplôme aborde le sujet de l'influence communicative et pragmatique lors de la traduction de l'ukrainien vers le français, en se concentrant sur le contexte de la guerre en Ukraine (2022-2023). **L'objectif principal** de cette étude est d'analyser les moyens d'influence présents dans le matériel journalistique de l'agence Ukrinform et de comprendre comment ils sont reproduits lors de la traduction vers le français.

Dans l'entrée en matière, nous présentons le domaine de recherche qui se situe à l'intersection de la linguistique, de la traductologie et des études de communication et pragmatiques. **L'objet** de cette étude concerne les moyens linguistiques d'influence qui contribuent à la formation de l'opinion publique et leur reproduction lors de la traduction d'articles en ukrainien vers le français. Nous soulignons également **l'actualité** de cette recherche, qui réside dans le manque de travaux théoriques et pratiques décrivant les moyens d'influence communicative et pragmatique lors de la traduction de l'ukrainien vers le français, ainsi que dans la nécessité de les développer davantage.

Le but de notre mémoire est d'identifier et de décrire les stratégies, tactiques et procédés d'influence communicative lors de la traduction d'articles de l'ukrainien vers le français qui traitent du concept de guerre en Ukraine. Pour atteindre ce but, nous avons défini plusieurs **tâches**, notamment :

- l'analyse de la littérature scientifique portant sur l'influence communicative et linguistique, ses stratégies, tactiques et procédés;
- l'identification des caractéristiques des textes médiatiques et de leur influence sur la formation du concept de guerre en Ukraine;
- la constitution d'un corpus de matériel pratique sur des sujets militaires et analyse des stratégies, des tactiques et des procédés communicatives et pragmatiques dans les variantes ukrainiennes d'articles d'Ukrinform, ainsi que des moyens de leur réalisation dans les textes français.

Nous nous appuyons sur un corpus de matériel concret, principalement **des articles analytiques, des reportages, des interviews** en ukrainien et en français traitant de la guerre en Ukraine (2022-2023).

Nous effectuons un aperçu des travaux existants réalisés par d'autres chercheurs sur des sujets similaires. Cela nous permet de préparer une base théorique pour l'étude et de tirer les conclusions suivantes :

1. L'analyse des théories linguistiques communicatives et pragmatiques et des notions principales, telles que **le discours, le contexte, le cadrage, l'implicature, la présupposition**, permet une analyse approfondie du discours médiatique en temps de guerre et met en lumière les moyens de formation et de mise en œuvre des pratiques communicatives et pragmatiques utilisées par les médias.

2. Le concept de guerre en Ukraine est façonné par des **facteurs idéologiques et historiques**, et se caractérise par la diffusion de **récits polarisés** et l'émergence du concept de "**guerre hybride**", qui implique l'usage de **la propagande** et de **fausses informations**, notamment de la part de l'agresseur russe. Malgré cela, les principales nominations utilisées pour transmettre le concept de guerre doivent être reproduites de manière adéquate en mettant l'accent sur l'opposition entre "*nous*" et "*eux*".

3. Les fonctions principales des textes médiatiques sont **d'information et d'influence**. De plus, ces textes ont une charge pragmatique importante, acquérant de plus en plus de caractéristiques expressives. Lors de la traduction, les difficultés apparaissent tout d'abord dans la reproduction des nominations subjectives, en particulier dans le genre interview.

4. Les traducteurs sont confrontés à de nombreux défis, notamment l'atteinte d'une équivalence fonctionnelle entre les textes source et cible, le respect de l'impartialité pragmatique, la maîtrise des compétences journalistiques, ainsi que la prise en compte de la sensibilité du thème militaire et de la menace de la propagande ennemie, ce qui exige du traducteur des choix stratégiques en termes de moyens linguistiques et d'adaptation pragmatique.

Ensuite, nous proposons des pistes de recherche qui se concentrent sur des analyses profondes basées sur des exemples concrets. Nous examinons les différentes

stratégies d'influence communicative et pragmatique employées dans les textes sources et analysons comment elles sont rendues dans les traductions en français.

D'après notre analyse, les principales stratégies identifiées pour créer une influence communicative et pragmatique sont les suivantes :

- 1) La stratégie de présentation / déformation de l'information véridique ;
- 2) La stratégie de création d'une image positive de l'Ukraine ;
- 3) La stratégie de formation de l'image de l'ennemi.

Il a été constaté que chaque stratégie est mise en œuvre à travers une série de tactiques :

1) La tactique de chronologisation, la tactique de localisation, la tactique de spécification se réalise à travers les procédés de concrétisation et de généralisation. Une légère déformation de l'information peut être utilisée comme mesure nécessaire pour transmettre un certain point de vue, soutenir la réputation du pays ou même sauver des vies, bien que les conséquences éthiques d'une telle pratique doivent être soigneusement examinées.

2) La tactique d'auto-présentation, la tactique de légitime défense, la tactique de lutte contre les récits négatifs sont mises en œuvre à travers les procédés de discours émotionnel, l'utilisation d'unités pragmatiquement chargées, la concrétisation, l'appel aux symboles nationaux et l'appel à l'autorité.

3) La tactique « d'étiquetage », la tactique de dévalorisation, la tactique de l'utilisation de la prépondérance, la tactique de distanciation du lecteur vis-à-vis de l'ennemi en s'appuyant sur la catégorie fondamentale du "nous" / "eux" impliquent l'utilisation de procédés de discours émotionnel, de jeu sur les contrastes, de représentations préalables et d'ironie.

Dans l'ensemble, les traducteurs ont réussi à reproduire de manière adéquate les moyens linguistiques par lesquels les stratégies et tactiques susmentionnées sont mises en œuvre. Dans la plupart des exemples, nous avons observé l'utilisation d'une *traduction littérale*. Dans certains cas, les traducteurs ont délibérément recouru à des transformations pour renforcer l'impact pragmatique du message (par exemple, "загинути" traduit par "tuer" à la forme impersonnelle) ou, au contraire, le réduire

(omission de l'adjectif "*complet*" dans la traduction de l'expression "*ont pris le contrôle*" concernant l'armée russe). Dans d'autres cas, la traduction a subi de légères pertes, telles que l'omission d'une minuscule dans l'écriture des noms propres russes.

Nous nous concentrons également sur l'application de ces stratégies à tous les niveaux linguistiques et sur leur reproduction dans les textes français.

Au niveau lexical, nous avons identifié les moyens d'influence suivantes : l'utilisation de vocabulaire émotionnel, notamment avec une connotation négative ; des régionalismes ; des invectives ; un vocabulaire à connotation positive ; des néologismes ; des termes socio-politique et militaire. Lors de la traduction des unités lexicales, la préférence était donnée aux équivalents complets et partiels, aux calques, à la modulation lexicale, à la concrétisation ; parfois à la standardisation et à la transposition ; plus rarement à la traduction descriptive et à l'omission, ainsi qu'à la translittération lors de la traduction de néologismes et de termes.

Au niveau stylistique, nous observons une large utilisation de la métaphore, de la personnification, de l'allusion, des euphémismes politiques, de la métonymie, de l'antithèse, de l'exagération et de la litote. Nous avons constaté que les traducteurs d'Ukrinform ont réussi à reproduire la plupart des techniques stylistiques en utilisant des calques, des équivalents, de la traduction synonymique, de la traduction descriptive, occasionnellement de l'addition et de la concrétisation. Cependant, toutes les moyens stylistiques n'ont pas été reproduites avec succès, notamment les métaphores «*бої стали окремю сторінкою*» («*les batailles est un événement marquant*») et "*Крим - це оголений нерв росії*" («*La Crimée est un sujet sensible pour la Russie*») ont subi une neutralisation.

Au niveau syntaxique, les moyens clés sont les questions rhétoriques et les phrases impératives, la répétition, les constructions parallèles (anaphoriques) et la parcellisation. La tâche des traducteurs était de préserver au maximum la structure des phrases, ce qui permet de reproduire l'effet pragmatique du message. Ainsi, la similitude syntaxique prédomine dans la traduction, nous pouvons rarement trouver des inversions ou des restructurations.

En conclusion, ce mémoire de diplôme ouvre de nouvelles perspectives de

recherche en mettant en évidence l'importance de l'influence communicative et pragmatique dans la traduction de l'ukrainien vers le français, ainsi que la nécessité d'une analyse approfondie des stratégies, des tactiques et des procédés de représentation du concept de guerre et leur traduction adéquate.

